

*Hyväksytty vuosikokouksessa
31.3.2021*

K O S K E
KESKI-SUOMEN
SOSIAALIALAN
OSAAMISKESKUS

KANNATUSYHDISTYS RY:N
TOIMINTAKERTOMUS

KOSKEN VUOSI 2020

Julkaisija

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus

Osoite:

Matarankatu 4
40100 Jyväskylä

koskeverkko.fi

Painopaikka
Jyväskylä 2021

SISÄLLYS

1	KOSKEN STRATEGISTEN PAINOPISTEIDEN TOTEUTUMINEN VUONNA 2020	3
1.1	Vuoden 2020 toimintaympäristön keskeiset ja uudet asiat	4
1.2	Tulevaisuuden sote-keskus -ohjelma ja sote-rakennehanke	5
1.3	Tulevaisuuden osaamisen, henkilöstön ja yhteistyön turvaaminen sosiaalialalla	5
1.4	TKKI-rakenteet	6
1.5	Maakunnallistuva sosiaalihuolto	7
2	KOSKEN ARVOT JA PERUSTEHTÄVÄ	7
3	HALLINTO, HENKILÖSTÖ JA TALOUS	8
3.1	Kosken kannatusyhdistys ry	8
3.2	Henkilöstö ja osaamisen kehittäminen	9
3.3	Kosken talous	10
4	VIESTINTÄ	11
5	KOSKEN PERUSTOIMINTA	13
5.1	Sosiaalihuollon asiantuntemuksen turvaaminen	14
5.2	Kosken työryhmät, työkokoukset ja verkostot	14
5.2.1	Työryhmät	14
5.2.2	Työkokoukset	17
5.2.3	Verkostotyö	18
6	KOSKEN PALVELUTOIMINTA	19
6.1	Sosiaaliasiamies	20
6.2	Lastensuojelun erityissosiaalityöntekijä	20
6.3	Konsultoiva varhaiserityisopettaja	21
6.4	Lastensuojelun moniammatillinen asiantuntijaryhmä	22
6.5	Koulutus ja konsultointi	23
6.6	Selvitystyöt	23
7	KEHITTÄMIS- JA HANKETOIMINTA	24
7.1	Kansa-koulu III – Sosiaalialan kirjaamisosaamisen vahvistaminen digitaalisesti	24
7.2	Kokemukset näkyviksi – Yhteisöllisen asumisen hyvät käytännöt ja solmukohtat	25

7.3	LUMO – Lastensuojelun uudistaminen moniammatillisesti	26
7.4	Meijän Mieli	27
7.5	Paikka Auki II	29
7.6	Palvelupolut kuntoon PAKU	30
7.7	Romaniasiain sosiaali- ja terveydenhuollon osaamiskeskus ROMKE	32
7.8	TASOS – Taloudellinen toimintakyky ja sosiaalinen osallisuus	32
7.9	Yhdessä ei olla yksin – Keski-Suomen kuntien ja järjestöjen hyvinvointiyhteistyö	33
7.10	Keski-Suomen hyvinvoinnin osaamiskeskittymä KEHO	33
7.11	Hankekumppanuudet	34
7.12	Valmistelussa olleet hankkeet	34
	LIITTEET	38
	LIITE 2. Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen kannatusyhdistys ry:n jäsenet joulukuussa 2020	38
	LIITE 3. Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen kannatusyhdistys ry:n hallitus vuosille 2019–2021	39
	LIITE 4. Kosken henkilöstö vuonna 2020	40
	LIITE 5. Kosken talous vuonna 2020	41
	LIITE 6. Kosken julkaisutoiminta vuonna 2020	42

1 KOSKEN STRATEGISTEN PAINOPISTEIDEN TOTEUTUS VUONNA 2020

Vuoden 2020 toimintasuunnitelmaa työstettäessä Kosken keskeiset haasteet olivat strategiatyöpajaan työstämällä tulevaisuuden keskeisiä haasteita. Alan toimintaympäristö ja -haasteellisia lähes koko 2000-luvun. Tämä tarkoittaa osaamiskeskustusta on ollut erilaisten uhkien alla ajan. Tämä on toisaalta pitänyt kehittämistyön ajan heikentä toisaalta estänyt suunnitelmallisen, kumuloituvan tiedon keräämisen täysimääräisen toteuttamisen. Tämä osoittautui hyväksi ”harjoitusympäristöksi” koronavuoden aikana.

Kuva 1. Kosken toimintasuunnitelma vs. Korona

Koske oli suunnitellut tavanomaisen toimintavuoden, jossa toimintamme kolme pilaria – perustoiminta, hanketoiminta ja palvelutoiminta – oli tarkoitettu toteuttaa suunnitellun kehittämisen- ja projektitoiminnan tuella. Vuosi 2020 pääsikin alkuun normaalisti, kunnes maaliskuun alussa Covid 19 -pandemia iski täydellä voimalla myös osaamiskeskustyöhön.

Teimme kesällä 2020 arvion siitä, miten Korona-pandemia vaikutti osaamiskeskustyöhön. Arvioimme, mitä haasteita pandemia toi osaamiskeskustyöhön, mitä ratkaisuja näihin haasteisiin kehitettiin ja millainen vaikutus tekemällämme työllä oli. Olemme täydentäneet arviotamme syyskauden 2020 osalta. Arvio on toimintakertomuksen erillisenä liitteenä (LIITE 1). Arvion keskeisenä huomiona on, kuinka läpileikkaavana Korona-pandemian aiheuttama muutos työskentelyssämme näkyy. Se näkyy Kosken sisäisessä ja ulkoisessa työskentelyssä sekä vaikutuksina talouteen. Lisäksi sillä on sosiaalisia ja rakenteellisia vaikutuksia työhön. Alun hetkellisen hämmennyksen jälkeen teimme päätöksen, että toimintamme jatkuu uusissa oloissa uusilla tavoilla. Panostimme erityisesti viestintään, sosiaalialan ammattilaisten tukeen ja kannustukseen vaativana aikana.

Korona-pandemian alkuvaiheessa oletettiin, että pandemia on ohi syksyyn mennessä. Sen vuoksi siirsimme joitakin toimintoja syksylle, mm. Meijän mieli -hankkeen aloituksen. Hankkeen keskeisenä ideanahan oli erilaisten kohtaamisten mahdollistaminen – niin vapaaehtoisten, vertaisten kuin ammattilaistenkin. Kesän lopussa jouduimme toteamaan, että pandemia ei ole ohi, mutta mielenterveystyön ja tuen tarve kasvaa entistä voimakkaammin. Tästä syystä hanke aloitettiin elokuussa ja toiminta suunniteltiin etäyhteyksin toteutettavaksi.

1.1 Vuoden 2020 toimintaympäristön keskeiset ja uudet asiat

Vuonna 2020 alettiin Covid 19-pandemiatoimien rinnalla toteuttaa Sanna Marinin hallituksen hallitusohjelmaa. Sen keskeisenä tavoitteena on jälleen kerran sote-uudistuksen toteuttaminen. Sisällöllistä sote-uudista hallitus toteuttaa käynnistämällään **Tulevaisuuden sote-keskus -ohjelmalla**. Keski-Suomessa hanketta viedään eteenpäin Keski-Suomen sote-uudistuksen alla, joka sai rahoitusta sekä Tulevaisuuden sote-keskus-hankkeeseen että soterakennehankkeeseen. Koske oli mukana suunnittelemassa näitä molempia hakuja keväällä 2020.

Sosiaalihuollossa on tarvetta siirtyä useiden palvelujen osalta **kuntapohjalta aluepohjalle, koska osaamisvaatimukset mm. lastensuojelussa, vammaistyössä, päihdehuollossa, mielenterveyspalveluissa tai lapsioi-**

keudellisissa palveluissa kasvavat jatkuvasti. Vuodenvaihteessa 2019–2020 Koskessa valmistui Keski-Suomen lastensuojeluselitys. Tältä pohjalta tehtiin suunnittelutyötä mm. LUMO-lastensuojelun monialainen uudistaminen ja Lastensuojelun työparimalli -hankkeiden hakuvaiheessa.

Vuoden 2020 merkittävimpiä uusia asioita sosiaalialalla oli **sosiaalityön valtion tutkimusrahoitusta (VTR) koskevan pykälän lisääminen sosiaalihuoltolakiin ja rahoituksen saaminen tutkimustoiminnan aloittamiseen.** Lisäksi edellytettiin tutkimustoiminnan käytännön reunaehtojen ja hakuprosessin luomista. Tämä kaikki ja ensimmäinen hakukierros ehdittiin saada valmiiksi 31.12.2020 mennessä.

1.2 Tulevaisuuden sote-keskus -ohjelma ja sote-rakennehanke

Koske on ollut mukana kevättalvesta 2020 lähtien suunnittelemassa nykyisen hallituskauden sote-hankehakuja. Olimme keskeisesti mukana erityisesti Lapset, nuoret ja perheet -osiossa, jossa Kosken rooliksi tuli lasten ja perheiden sosiaalityön laadun parantaminen. Tätä on tarkoitus toteuttaa järjestämällä työparitukea sosiaalityön kentälle akuutteihin tilanteisiin koko maakunnan alueella. Lisäksi tavoitteena on luoda maakuntaan lasten ja perheiden palveluihin yhteiset ohjauksen ja neuvonnan toimintamallit ja palvelupolut, jotka lisäävät osaltaan vaikuttavuutta ja säästävät kustannuksia. Tätä työtä tehdään yhdessä perhekeskuskehittämisen kanssa. Kyseessä on pitkälti sama työ, jota Koske on tehnyt jo vuosia lastensuojelun erityissosiaalityöntekijän nimikkeen alla. Nyt vain hanke maksaa kustannukset kuntien sijaan.

Osana sote-rakennehanketta haettiin suurta rahoitusta sosiaalihuollon Kanta-siirtoon. Tätä ei saatu, mutta vaatimaton lisärahoitus Kansa Koulu III -hankkeen rinnalle saatiin. Se turvaa erikoissuunnittelija Sivi Talvensolan työpanoksen ja yhteistyön sote-hankkeen ja Aster-APTJ-hankkeen kanssa.

Lisäksi osana Tulevaisuuden sote-keskushanketta haettiin syksyllä 2020 mukaan sosiaalihuollon kehittämishankkeen pilotti II:een, jossa teemana on matalan kynnyksen sosiaalityö ja yhteisösosiaalityö sote-keskuksessa. Tähän päästiin mukaan. Työskentely alkaa vuoden 2021 puolella.

1.3 Tulevaisuuden osaamisen, henkilöstön ja yhteistyön turvaaminen sosiaalialalla

Sosiaalialan henkilöstötilanne on vaikeutunut vuosi vuodelta. Kosken strategia-seminaareissa asiaa on pohdittu ja se asetettiin yhdeksi vuoden 2020 keskeiseksi kehittämiskohteeksi. Yllättävä pandemiatilanne supisti kehittä-

misen koskemaan vain sosionomikoulutusta, koska sen katsottiin olevan kaikkein vaikeimmassa tilanteessa. Strategiatyöpajassa todettiin, että sosionomikoulutus on vähentynyt 2000-luvulla niin, että sosionomien sisäänotto on laskenut 40:een opiskelijaan. Kun näistäkin opiskelijoista puolet valmistuu varhaiskasvatukseen, on sosiaalialan osaajien osuus todella vaatimaton. Tästä syystä kokoonnuttiin JAMK:n, kuntien ja Kosken yhteisiin etäfoorumeihin, joissa käytiin läpi sosionomitarvetta maakunnassa, JAMK:n opetussuunnitelmaa ja opiskelijoiden sisäänottotilannetta ja eri osapuolien tulevaisuuden suunnitelmia. Työskentely vaikutti osaltaan siihen, että JAMK lisäsi sosionomien aloituskiintiötä, kun sai siihen OKM:ltä rahoitusta.

1.4 TKKI-rakenteet

Sosiaalisen näkökulman vahvistaminen nykyisissä ja uusissa tutkimus-, koulutus-, kehittämis- ja innovaatorakenteissa on ollut yksi Kosken pitkäaikaisista tavoitteista. Viime vuosina pohjaa tälle on luotu yhteistyöskentelyssä Keski-Suomen hyvinvoinnin osaamiskeskittymä KEHO:n kanssa. Vuonna 2020 TKKI-toimintaa on kehitetty erityisesti **hyvinvoinnin talo Casa Salutuksen alla**. Kyse on monialaista asiantuntijuutta yhdistävästä toimintamallista/alustasta, jossa kliininen toiminta, koulutus, tutkimus ja kehittäminen muodostavat erottamattoman, synergisen kokonaisuuden.

Casa Salutis ympäristön on ajateltu toimivan erityisen hyvin sosiaalialan osaamiskeskuksen toiminnassa. Se turvaisin monitieteisyyden, -ammattillisuuden ja -alaisuuden. Se voisi olla jatkossa myös hieno toteutus- alusta sosiaalityön VTR-tutkimukselle

Koske pääsi mukaan vuonna 2020 **kolmeen eri sosiaalityön VTR-hakemukseen**. Ne kaikki saivat rahoituksen 24 hakijan joukosta! Koske on osatoteuttaja Jyväskylän yliopiston hallinnoimassa rakenteellisen sosiaalityön tutkimushankkeessa (MoRa) ja kumppanina aikuissosiaalityön vaikuttavuushankkeessa (AIKUMETOD) sekä Lastensuojelu lapsen etuna -hankkeessa.

Osaamis- ja tukikeskustyöskentely (OT) sekä valtakunnallisella että alueellisella tasolla jatkui vuonna 2020. Valtakunnallinen työskentely päättyi 31.12.2020. Työryhmän loppuraporttia odotetaan sosiaali- ja terveysministeriöstä edelleen. Itä- ja Keski-Suomen OT-koordinaatiohanke sai rahoitusta STM:ltä. Alueellinen työrukkanen kokoontui työstämään hankesuunnitelman toimeenpanoa ja järjesti loppuvuodesta YTA-alueen laajuisen webinaarin OT-työstä. YTA-alueen OT-koordinaattori aloitti vuoden kestävästä työskentelystä 1.1.2021.

1.5 Maakunnallistuva sosiaalihuolto

Sosiaalihuolto järjestetään Keski-Suomessa edelleen 17 kunnan tai muun järjestäjän toimesta. Vaikka Koske on koko toimintansa ajan tukenut kuntien ammattilaisia yhdenvertaisten palvelujen järjestämisessä ja osaamisen turvaamisessa, tarvitaan paljon työtä, jotta sosiaalihuollon palvelut, asiakkaat, työntekijät ja toimintakulttuuri asettuvat uusiin puitteisiin. Vuonna 2020 keskeisessä roolissa tässä työssä oli PAKU–Palvelupolut kuntoon -hanke. Sen perusteellinen, yhdessä asiakkaiden ja ammattilaisten kanssa tekemä työ antoi eväitä maakunnalliselle palveluohjauksen käytännölle ja prosessien kuvaamiselle myös asiakastietojärjestelmää ajatelle.

Vuosi 2020 kului pitkälti suunnittelun merkeissä. Vasta loppuvuodesta pääsivät niin lastensuojelun, aikuissosiaalityön kuin mielenterveystyön hankkeet liikkeelle. Ne kaikki ovat maakunnan laajuisia. TASOS (Taloudellinen toimintakyky ja sosiaalinen osallisuus) on tosin kehittäjäsosiaalityöntekijöiden ja -ryhmien osalta ankkuroitunut 4 kuntaan tai kuntayhtymään. Ne kaikki tekevät erittäin läheistä yhteistyötä Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeen kanssa. Tästä syystä niiden työ on hyödynnettävissä maakunnan/hyvinvointialueen laajuisen sosiaalihuollon suunnittelussa.

2 KOSKEN ARVOT JA PERUSTEHTÄVÄ

Kosken toiminta perustuu **avoimuuteen, luotettavuuteen ja yhdenvertaisuuteen**. Pyrimme elämään todeksi ja edistämään näitä arvoja kaikessa toiminnassamme – niin omassa perustyoissämme, palvelutoiminnassamme, hanketyössämme kuin yhteiskunnallisessa vaikuttamistyössämme.

Avoimuudella tarkoitamme sitä, että:

- Toimintamme ja keskustelufoorumimme ovat avoimia kaikille sosiaalialan ammattilaisille ja muille toimijoille.
- Kokoamamme, tuottamamme ja välittämämme tieto on kaikkien saatavilla ja siten hyödynnettävissä ja parannettavissa.
- Olemme avoimia uusille ideoille ja ajatuksille ja kuuntelemme muita ihmisiä, organisaatioita ja yhteisöjä.

Luotettavuus tarkoittaa sitä, että:

- Teemme sen, mitä lupaamme ja teemme sen niin hyvin kuin osaamme.
- Kosken jakama ja välittämä tieto on pätevää ja luotettavaa.

Yhdenvertaisuutta toteutamme Kosken työssä:

- Rohkaisemalla alan ammattilaisia, asiakkaita ja järjestötoimijoita osallistumaan ja tuomaan esille ajatuksia koulutustaustasta, ammatti- tai organisaatioasemasta riippumatta. Kohtelemme kaikkia alan toimijoita yhtä arvokkaina.
- Siten, että toimintamme tähtää yhteiskunnallisen eriarvoisuuden vähentämiseen ja kaikkien kansalaisten tasa-arvon edistämiseen.

Arvojen pohjalta kiteytetty Kosken perustehtävä:

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus on maakunnallinen, vakiintunut, joustava ja arvostettu sosiaalialan kehittämissyhteisö ammattilaisille ja muille toimijoille.

3 HALLINTO, HENKILÖSTÖ JA TALOUS

3.1 Kosken kannatusyhdistys ry

Koskea hallinnoi Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen kannatusyhdistys ry. Yhdistyksellä oli 47 jäsentä joulukuussa 2020. Jäsenmäärä pysyi samana. Luettelo yhdistyksen jäsenistä on toimintakertomuksen liitteenä (LIITE 2).

Vuonna 2019 valitun kannatusyhdistyksen hallituksen kokoonpanoon tehtiin vuosikokouksessa 2020 yksi muutos Jyväskylän ammattikorkeakoulun varajäsenen vaihduttua. Puheenjohtajana jatkoi Päivi Kalilainen ja varapuheenjohtajana Kati Närhi. Hallituksen kokoonpano liitteenä (LIITE 3).

Kosken hallitus kokoontui vuoden aikana seitsemän (7) kertaa. Esittelijänä toimi Kosken johtaja ja sihteerinä erikoissuunnittelija. Lisäksi pidettiin hallituksen ja Kosken työntekijöiden yhteinen strategiapäivä 29.10.2020, jossa arvioitiin Kosken toimintaa ja pohdittiin uutta toimintaympäristöä sekä sosiaalialan tulevaisuuden osaamista ja koulutusta.

Kosken kannatusyhdistys haki johtaja Marja Heikkilälle ansiomerkkiä vuosikymmenten aktiivisesta ja merkittävästä toiminnasta suomalaisen sosiaalihuollon ja sosiaalialan osaamisen kehittämisessä. Heikkilälle myönnettiin Suomen Leijonan ritarimerkki itsenäisyyspäivänä 2020.

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen kannatusyhdistys ei ole antanut lähipiirille avustuksia ja muita osittain tai kokonaan vastikkeettomia ta-

loudellisia etuja. Yhdistyksellä ei myöskään ole lähipiirin kanssa tilinpäätöksessä esitettyjen maksettujen korvausten lisäksi muita taloudellisia toimia.

3.2 Henkilöstö ja osaamisen kehittäminen

Kosken kehittäjäyhteisön muodostivat Kosken palkkaamat työntekijät ja Kosken tiloissa työskentelevä Chydenius-instituutin hanketyöntekijä (LIITE 4) sekä samoissa tiloissa työskentelevät järjestötoimijat, mm. Keski-Suomen vammaispalvelusäätiö, Sininauhaliitto, Nyyti ry ja Sovatek.

Korona-ajasta huolimatta Koskessa oli harjoittelussa useita sosiaalityön yliopisto- ja sosionomi AMK -opiskelijoita sekä yhteinen terveystieteiden yliopistoharjoittelija KEHO:n kanssa. Koskella on hyvä maine opiskelijoiden keskuudessa haluttuna harjoittelupaikkana. Tänäkin vuonna pystyimme ottamaan lähes kaikki Koskesta kiinnostuneet opiskelijat harjoitteluun erilaisin opiskelijoiden ja Kosken tavoitteita tukevin järjestelyin – myös etäohjauksella. Sosiaalityön harjoittelun sosiaaliasiamiestoimintaan tehnyt opiskelija myös sijaisti sosiaaliasiamiestä parin kuukauden ajan syksyn aikana.

Henkilöstömuutoksia tapahtui useita. Vuoden aikana alkoi kaksi uutta hanketta, joihin palkattiin uudet työntekijät. Yhden hankkeen päättyessä työntekijä siirtyi uuteen, käynnistyneeseen hankkeeseen. Vuoden 2020 lopussa Koskessa työskenteli 11 henkilöä

Kaikki työhyvinvoinnin ja työyhteisön toiminnan ylläpitoon liittyvät toimitasuunnitelmaan kirjatut asiat toteutuivat:

- Työyhteisökokouksia järjestettiin koronan vuoksi lisääntyneen etätyöskentelyn vuoksi säännöllisesti parin viikon välein kesälomakaudet pois lukien. Lisäksi kevätkuukausina järjestettiin päivittäiset, vapaamuotoiset iltapäiväkahvit tukemaan työyhteisön yhteenkuuluvuutta ja ajatustenvaihtoa.
- Kosken työntekijöiden kanssa käytiin vuosittaiset kehityskeskustelut uudella sapluunalla. Näiden yhteydessä kerättyä tilastotietoa työhyvinvoinnista ja sen muutoksista seurattiin vuoden aikana. Vastauksen perusteella työntekijöiden työhyvinvointi on hyvällä tasolla.
- Työntekijöillä oli mahdollisuus työnohjaukseen ja sitä käytettiin
- Työyhteisölounaita järjestettiin muutaman kerran vuoden aikana
- Työhyvinvointia tuettiin järjestämällä kesä-, syys- ja joulukuussa työyhteisölle tilaisuuksia kulttuurin, liikunnan ja yhdessä tekemisen parissa.

- Uusien työntekijöiden, opiskelijoiden ja työkokeilijoiden perehdyttäminen oli edelleen ensiarvoisen tärkeää.

Työntekijät osallistuivat koulutussuunnitelman mukaisiin sekä muihin osaamista kehittäviin koulutuksiin. Useita perinteisiä tapahtumia peruttiin koronan vuoksi, muun muassa sosiaalialan osaamiskeskuspäivät:

- Valtakunnalliset aikuissosiaalityön päivät 30.–31.1. Tampere, Sivi Talvensola
- Sosiaali- ja terveysjohdon neuvottelupäivät 28.–29.1. Helsinki, Marja Heikkilä
- Sosiaalialan asiantuntijapäivät 10.–11.3. Tampere, Matleena Ullner, Sivi Talvensola

Erityisesti huomiota kiinnitettiin etätapaamisten järjestämiseen liittyvän osaamisen kehittämiseen, josta järjestettiin henkilöstölle yhteistä koulutusta. Henkilöstö osallistui myös muiden toimijoiden järjestämiin etätilaisuuksien fasilitointiosaamista vahvistaviin tilaisuuksiin.

Koske jatkoi työntekijöidensä kouluttautumisen tukemista: ammatilliseen erikoistumiskoulutukseen sekä opettajakoulutukseen liittyvät lähipäivät sisällytettiin oman osaamisen kehittämisen koulutussuunnitelmaan samoin kuin muut pidempikestoiset, opintopisteitä kerryttävät ammatilliset koulutukset.

3.3 Kosken talous

Keski-Suomen Sosiaalialan osaamiskeskukselle kertyi tilikaudella 2020 toimintatuottoja yhteensä 372 940 euroa, mikä oli noin 26 % euroa edellisvuotta (506 205 eur) vähemmän. Budjetoidusta tuottotavoitteesta jäätin 133 721 euroa. Varsinaisten toimintatuottojen lisäksi STM:n perusrahoitusta tuloutettiin 142 775 euroa.

STM-yleisavustuksen lisäksi toiminnan rahoitus koostui kirjanpidollisesti 17 (15 v. 2019) eri seurantakohteen tuotoista. Yleisavustuksen lisäksi kohteet jakaantuivat edellisvuosien tavoin palvelu-, koulutus- ja konsultointi- sekä hanketoimintaan. Näiden rahoitusosuudet jakaantuivat vuosina 2017 – 2020 seuraavasti:

	Tot 2020	Tot 2019	Tot 2018	Tot 2017
YLEISAVUSTUS	146 755	142 221	144 862	144 969
PERUSTOIMINTA	1 667	3 559	14 729	17 758
PALVELUTOIMINTA+KOULUTUS JA KONSULTOINTI	223 466	168 111	161 995	245 891
PROJEKTITOIMINTA	147 808	334 534	294 600	29 8429

Toiminnan luonteen mukaisesti henkilöstömenot muodostivat suurimman kulukokonaisuuden ollen 77 % kokonaismenoista. Palkka- ja sosiaalimaksuja kertyi 407 263 euroa, missä n. 18 % vähennys edellisvuoteen. Palkkatilastoinnin mukaan bruttotyöpäiviä kertyi 2101, mistä kertyi 8,0 henkilötyövuotta (9,6).

Toimitilavuokria maksettiin 50 117 euroa. Muita toimintamenoja kertyi 69 823 euroa (-25,1 %) Kokonaismenoja kertyi 527 203 euroa (-18,4 %). Budjettiin nähden kokonaiskuluissa tuli säästöä 19,3 %. Kokonaistulos verojaksotuksen jälkeen oli -7 536,88 euroa.

Yhdistyksen keskimääräinen maksuvalmius pysyi kuukauden minimikassa-vaateen ylipuolella. Tilikauden päättyessä likvidit varat ja saamiset olivat yhteensä 322 978 euroa, mikä oli 1,8-kertainen velkoihin nähden. Varojen ja velkojen suhdetta voi pitää erinomaisena. Tilikaudella ei toteutettu pitkäaikaisia investointeja. Taseen loppusumma päättyi 322 978 euroon. Oman pääoman osuus taseen loppusummasta oli 44,7 %

Kokonaisuudessaan voitaneen todeta, että Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus selviytyi poikkeuksellisesta toimintavuodesta taloudellisesti varsin vähin vaurioin. 2 % nettotappio ei erityisemmin ravistellut yhdistyksen vakavaraisuutta tai näkynyt maksuvalmiudessa. Pääomarakenne pysyi edelleen vahvana. Yksittäisissä hanketoiminnoissa ilmeni kuitenkin käynnistysvaikeuksia, mikä näkyi erityisesti tuottoarvioiden poikkeamina.

Kokonaistulos painui 7 537 euroa alijäämäiseksi, mutta merkillepantavaa on kuitenkin kaupallisen elinkeinotoiminnan 6 907 euron verotettava tulos. Siltä osin yhdistys toimi kannattavasti. Tuloylijäämästä huolimatta maksuun tuleva veron määrä on maltillinen, sillä yhdistyksellä aiemmilta vuosilta lähes vastaavan suuruinen vahvistettu tappio.

4 VIESTINTÄ

Kosken viestinnän tavoitteena oli ulkoisen viestinnän saavuttavuus ja vaikuttavuus, työyhteisön tiedonkulun varmistaminen ja hyvän hengen ylläpito

sekä viestinnän suunnitelmallisuus. Viestinnällä varmistetaan Kosken arvojen – avoimuuden, luotettavuuden ja yhdenvertaisuuden – toteutuminen.

- Kosken viestinnästä on pääsääntöisesti vastannut ja kehittänyt viestintä- ja toimistoassistentti. Vuodelle 2021 on haettu ja saatu Paikka Auki -rahoitusta tehtävän jatkolle.
- Tärkeimpiä viestintäkanavia olivat eri verkostoille lähetettävä *sähköposti* sekä *sähköinen uutiskirje*. Kosken *kotisivujen* merkitys uutisointineen, artikkeleineen ja tapahtumakalentereineen on suuri tiedottamisen kannalta. Uutiskirjeitä on lähetetty säännöllisesti kuukausittain. Lisäksi maaliskuussa lähetettiin ylimääräinen tiedote Kosken toiminnasta koronapandemian aikana.
- Kosken *Facebook*-sivulla ja *Twitter*-tilillä on systemaattisesti linkattu kotisivuilla ilmestyneisiin artikkeleihin ja uutisiin, sekä uutisoitu osaamiskeskuksen toiminnasta ja arjesta. Lisäksi muiden toimijoiden viestintää ja alan ajankohtaisia aiheita seurataan sosiaalisen median kanavissa aktiivisesti. Facebook oli käytössä myös Yhdessä ei olla yksin-, Palvelupolut kuntoon- ja Meijän Mieli -hankkeilla. Yhdessä ei olla yksin- ja Meijän mieli -hankkeella on käytössä myös *Instagram* -tilit.
- Etätyösuositusten myötä *Microsoft Teams* -ohjelma muuttui ensisijaisen tärkeäksi yhteydenpitokanavaksi. Teams-kokouksilla järjestettiin vuoden aikana lukuisia verkostotapaamisia ja webinaareja. Myös työyhteisöpalaverit ja päiväkahvit muuttuivat etäyhteyksillä pidettäviksi. Etäyhteyksillä järjestetyt tilaisuudet mahdollistivat helpon ja tehokkaan osallistumisen eri paikkakunnilta, mutta saattoivat johtaa kalenterien täyttymiseen etäkokouksista.
- *Arctic Connect* -videoneuvotteluohjelmistosopimus pidettiin voimassa salattujen yhteyden sekä ministeriöiden tavoitettavuuden vuoksi.
- Syksyllä hankittiin yksi *Zoom*-etäkokousohjelmiston lisenssi. Pienryhmäominaisuuden avulla Zoom mahdollisti sujuvan työpajatyöskentelyn etänä.
- Kosken sähköiseen arkistoon, *Arkkiin*, viedään säilöön Kosken ja hankkeiden tiedostoja.
- Palvelutoiminnoissa käytössä olivat seuraavat digitaaliset, tietoturvalliset asiointikanavat:

- Master-ryhmän, lastensuojelun erityissosiaalityöntekijän ja sosiaaliasiamiehen asiakaskäytössä laiteriippumaton videoneuvotteluyhteys *TrueConnector*
- Master-ryhmien tapaamisissa on käytetty *Microsoft Teams*-ohjelmaa ja yhteyksien toimimista on ollut paikalla varmistamassa IT-tukihenkilö.
- Samoilla palvelutoiminnoilla tietoturvallinen sähköpostiyhteys *Turvaposti*
- Sosiaaliasiamiehen tietoturvallisen asiointipalvelun käyttö *Suomi.fi*-portaalin kautta jatkuu
- Meijän Mieli -hankkeessa hyödynnettiin *Discord*-ohjelmistoa vapaaehtoisten tavoittamiseksi.
- Kosken työntekijät ovat vuoden aikana ennakkoluulottomasti tutustuneet ja ottaneet käyttöön erilaisia osallistavia ohjelmia ja työskentelyalustoja etätöiden tueksi, kuten *Google Jamboard*, *Mentimeter*, *Trello*, *Padlet*, *Miro*, *Mural*, *Howspace*. Tietoa hyvistä käytännöistä on jaettu verkostoissa eteenpäin.
- Viestintää ja tuotettua tietoa on visualisoitu vaikuttavuuden kehittämiseksi. Työssä on hyödynnetty etenkin *Canva*- ja *Piktochart* -sivustoja.
- Työntekijöiden kannanottoja ja haastatteluja julkaistiin sekä printtimedioissa että radiossa ja televisiossa. Esimerkiksi Meijän mieli -hankkeen työntekijät kirjoittivat ahkerasti KEHO-verkoston toimijoiden blogeihin ja tekivät hankkeen toimintaa näkyväksi.
- Työyhteisön hyvää henkeä on pidetty yllä etätöinaikana yhteisen *WhatsApp*-ryhmän kautta.

Vuoden 2020 julkaisutoiminta

Toimintavuoden aikana valmistui kolme Kosken raportteja -sarjan julkaisua ja kaksi Harjoitteluraportteja-julkaisua. (LIITE 6).

5 KOSKEN PERUSTOIMINTA

Osaamiskeskusten perustoiminnan valtionrahoitus pysyi osaamiskeskusjohtajien myötävaikutuksella entisellä tasollaan. Se jopa hiukan nousi, 3,1 miljoonaan euroon eduskuntakäsittelyssä. Edelleenkin perustoiminnan rahoitus

tus ei ole riittävä suhteessa osaamiskeskusten lakisääteisiin tehtäviin ja sote-uudistuksen tavoitteisiin sosiaalialan rakenteen maakunnallistamisesta.

5.1 Sosiaalihuollon asiantuntemuksen turvaaminen

Kosken tärkein sosiaalipoliittinen vaikuttamistehtävä on **pitää esillä väestön tarpeita vastaavaa sosiaalialan asiantuntemusta, alan ammattilaisia, heidän osaamistaan sekä sen kehittämisen tärkeyttä ja sosiaalisen hyvinvoinnin merkitystä ja edellytyksiä.**

Tähän pyrittiin erityisesti sote-uudistuksen valmistelutyössä, johon edelleen osallistuimme aktiivisesti Kosken kaikella perus-, palvelu- ja hanketoiminnalla sekä muussa palvelujen parantamiseen tähtäävässä työssä, mm. Keski-Suomen hyvinvoinnin osaamiskeskittymä KEHOn toiminnassa sosiaalisen hyvinvoinnin vahvistamiseksi. Sosiaalialan koulutuksen kehittämisessä yhteistyötä tehtiin etenkin ammattikorkeakoulun sosionomi-tutkinto-ohjelman parissa. Tavoitteena oli myös tukea sote-integraation toteutumista paljon tukea tarvitsevien asiakkaiden palveluprosesseissa, jota edistettiin etenkin PAKU-hankkeen kautta.

5.2 Kosken työryhmät, työkokoukset ja verkostot

Koske jatkoi maakunnan ammattilaisille ja muille kiinnostuneille avoimien foorumien koordinoitua. Kosken työryhmissä ja työkokouksissa keskityttiin eri sisältöalueiden ajankohtaisten asioiden pohtimiseen sekä yhteiseen kehittämiseen ja ne toimivat osana maakunta- ja sote-uudistuksen kehittämistyötä.

Koronakevään myötä työryhmissä tehtiin digiloikka tapaamisten siirryttyä täysin Teams-sovelluksella järjestetyiksi etäkokouksiksi. Useat työryhmät oli jo aiemmin järjestetty hybridikokouksina siten, että kasvokkain tapaamisen lisäksi tarjottiin etäosallistumismahdollisuutta. Pääsääntöisesti täysin etänä järjestettyihin kokouksiin on saatu enemmän osallistujia verrattuna paikkaan sidottuihin tapaamisiin. Toisaalta verkkovälitteiset tapaamiset ovat jossain määrin vähentäneet kokouskeskustelua. Myöskään asialistan ulkopuolinen keskustelu ja vapaamuotoinen verkostoituminen työryhmissä ei ole ollut mahdollista aiemmalla tavalla.

5.2.1 Työryhmät

1. Keski-Suomen sosiaalihuollon koulutusyhteistyöryhmä

- Työryhmä keskittyi ammattikorkeakoulun sosionomikoulutuksen kehittämiseen. Työskentelyyn osallistui kuntien esihenkilöstöä, Jyväskylän ammattikorkeakoulun ja Kosken edustajia.

2. Keski-Suomen vammaispalvelutyöryhmä

- Työryhmän kevättä leimasi koronakeskustelu muiden aiheiden jäädessä taustalle. Työryhmä seurasi korona-asioiden valtakunnallisen ja maakunnallisen edistymisen lisäksi maakunnallisten kuljetuspalvelujen kilpailutusta. Keväälle suunnitteilla ollut palvelujen valvontaan liittyvä koulutus jäi myöhempään ajankohtaan. Syksyllä työryhmä on seurannut ja osallistunut tiiviisti Keski-Suomen asiakas- ja potilastietojärjestelmä Asterin suunnitteluun. Keskusteluun nousivat jälleen myös sote-uudistus ja vammaispalvelujen kehittäminen tulevaisuuden sote-keskuksessa. Puheenjohtajana jatkoi Mirva Vesimäki Äänekoskelta ja varapuheenjohtajana Armi Lehtinen Jämsästä. Sihteerinä toimi Kosken erikoissuunnittelija tai viestintäassistentti.
- Työryhmässä esitetyn toiveen perusteella vuoden aikana toteutettiin kokeilu matalan kynnyksen etäkonsultoinnista. Vammaispalvelujen päätöksentekijöille suunnattuja etäkonsultointitapaamisia sovittiin maaliskuusta eteenpäin 7 kertaa, joista toteutui kuusi. Koske toimi kuntien toiveesta koollekutsujana. Tapaamisten tarkoituksena oli keskustella case-tyyppisesti ja konsultatiivisesti ajankohtaisista aiheista. Tapaamisissa ei keskusteltu yksittäisistä asiakasasioista, eikä niistä pidetty muistioita. Tapaamisissa oli tarkoitus haarukoida keskusteluaiheet työkokoukselle, jota ei vuonna 2020 kuitenkaan järjestetty. Osallistujamäärä vaihteli 2–8 ja osallistujat toivat aiheet mukanaan vapaamuotoiseen vertaiskonsultointiin. Tapaamiset koettiin vapaan palautteen perusteella hyödyllisiksi ja niille toivottiin jatkoa.

3. Keski-Suomen lastensuojelutyöryhmä

- Työryhmä kokoontui neljä kertaa. Työryhmässä käsiteltiin ajankohtaisia lastensuojelun teemoja, mm. valmisteltiin lastensuojeluhankkeita. Matleena Ullner toimi ryhmän sihteerinä sekä koollekutsujana syykuulle saakka.

4. Aikuissosiaalityön työryhmä

- Työryhmä kokoontui kerran keväällä Kosken kutsumana ja kerran syksyllä TASOS-hankkeen toimesta. Keväällä työryhmässä keskusteltiin etenkin koronan vaikutuksesta aikuisten parissa tehtävään työhön. Syksyllä keskityttiin Keski-Suomen sote-uudistukseen sekä asiakas- ja potilastietojärjestelmä Asteriin ja kuultiin Palvelupolut

kuntoon -hankkeen tuloksia. Lisäksi järjestettiin sosiaalityön opiskelijoille aikuissosiaalityön ammattilaisten kyselyvartti.

5. Sosiaalihuollon digiryhmä

- Kosken, Keski-Suomen sairaanhoitopiirin ja kuntien koordinoiman työryhmän tavoitteena oli edistää sosiaalihuollon tiedonhallinnan ja tietojärjestelmien kehittämistä maakunnassa. Työryhmä järjesti toukokuussa Keski-Suomen sosiaalihuollon Kanta- ja digiwebinaari III:n ja jatkoi kevään valtionavustushaun valmistelua. Syksyllä yhteistyö rakentui uudelleen Keski-Suomen Aster sosiaalihuollon, sote-uudistuksen rakennehankkeen digikehittäjien ja Kosken kesken tavoitteena yhdistää voimat maakunnallisesti sosiaalihuollon tiedonhallinnan ajankohtaisten kehittämisteemojen (sosiaalihuollon Kanta-arkiston valmistelu, asiakasasiakirjalain 2021 muutokset, kirjaamisosaaminen, uusi asiakastietojärjestelmä) ympärille. Yhteistyössä kutsuttiin marraskuussa koolle Sosiaalityön ja palvelujen johtoa ja toteutettiin kuntakysely Kanta-valmistelusuunnitelmista sekä 2021 lakimuutoksien käyttöönotosta.
- Kirjaamisasiantuntijoiden verkostotapaamiset toteutettiin Keski- ja Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskusten yhteistyönä keväällä ja Kansa-koulu III -hankkeen puitteissa syksyllä.

6. KEHO Lapset, nuoret ja perheet -teemaryhmä

- Koske koordinoi yhteistyössä Jyväskylän yliopiston ja LIKES:n kanssa työryhmää, jonka tarkoituksena on edistää erilaisilla toiminoilla lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia. Vuonna 2020 toiminta keskittyi pitkälti Sitran 100 päivän hyvinvointihaasteen neljän teeman ratkaisujen edistämiseen, jotka ideoitiin helmikuun yhteiskehittämispäivillä Veturitalleilla. Ratkaisujen eteenpäin viemiseen otettiin KEHOn ja Kosken yhteistyönä kesäksi harjoitteluun terveyskasvatuksen maisterivaiheen opiskelija, joka tiivistä ratkaisut raporteiksi. Myös tässä ryhmässä on vuoden aikana käyty paljon keskustelua ja kokemusten vaihtoa koronan vaikutuksista lasten, nuorten ja perheiden tilanteisiin.

7. Keski-Suomen kohtaamispaikat -verkosto

- Verkostoa koordinoi kevääseen 2020 saakka Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus KOSKEN Yhdessä ei olla yksin -hanke, jonka päätyttyä verkoston kehittämisryhmä on vastannut koordinoinnista yhteisesti. Ryhmässä ovat mukana KOSKE, Keski-Suomen Yhteisöjen Tuki (KYT) ry:n KYT-järjestöpalvelut ja Kansalaistoiminnan-

keskus Matara sekä Jyväskylän kaupungin vapaaehtoistoiminnan palvelut Vapari. Keski-Suomen kohtaamispaikat -verkosto on avoin yhteistyöverkosto kaikille Keski-Suomessa kohtaamispaikkoja ylläpitäville yhteisöille ja tahoille. Se perustettiin vuoden 2018 lopulla. Avoimia verkostotapaamisia järjestettiin vuoden aikana kolme (3). Aiheina olivat mm. kohtaamiset korona-aikana, uudet teemaan liittyvät hankkeet sekä järjestö- ja asukasosallisuus sote-uudistuksessa.

5.2.2 Työkokoukset

Koske järjesti vuoden 2020 aikana seuraavat maakunnalliset työkokoukset:

1. Kuraattorien työkokous

- Järjestettiin 15.9. etätapaamisena. Ohjelma suunniteltiin yhteistyössä kuraattorien, Nuorten Suomen, Jyväskylän yliopiston ja Keski-Suomen sote-uudistuksen kanssa. Päivän pääteemana oli rakenteiden, ammattilaisten ja nuorten näkökulmia koulun yhteisölliseen / hyvinvointityöhön.

2. Sosiaali- ja terveystieteiden työkokous

- Työkokouksia ei järjestetty Kosken koordinoimana. Sote-johdon työkokoukset siirtyivät sote-uudistushankkeiden hallinnoijan, Jyväskylän kaupungin koollekutsumiksi, jonka johdolla valmisteltiin hankkeita. Marja Heikkilälle myönnettiin osallistumisoikeus joihinkin ryhmän työkokouksiin.

3. Hyvinvointikoordinaattorien työkokous

- Kuntien hyvinvointikoordinaattorien ja yhteishenkilöiden asiantuntijaryhmä kokoontui keväällä Perusterveydenhuollon yksikön hyvinvointikoordinaattori Nina Peräsen kutsusta.

4. Lastensuojelun johtavien viranhaltijoiden työkokous

- Järjestettiin keväällä lastensuojelun erityissosiaalityöntekijä koollekutsumana. Kokouksessa käsiteltiin mm. valtakunnallista lastensuojelunhankehakua.

Toimintasuunnitelmasta poiketen koolle ei kutsuttu vanhustyön johdon ja ympärivuorokautisesta hoidosta vastaavien tai yksiköiden esimiesten työkokousta eikä varhaiskasvatusjohtajien ja tutkijoiden työkokousta.

5.2.3 Verkostotyö

Koske toimii linkkinä sosiaalialan valtakunnallisen ja alueellisen kehittämistoiminnan välillä ja kokoaa alueellisia verkostoja tarpeen mukaan koolle. Verkostotyö on keskeinen osa Kosken toiminnassa.

Valtakunnallisiin verkostoihin, neuvottelu- ja lautakuntiin sekä työryhmiin osallistuminen

- Sosiaalialan osaamiskeskustoiminnan valtakunnallinen neuvottelukunta, kannatusyhdistyksen hallituksen puheenjohtaja Päivi Kalilainen, varajäsen hallituksen vpj. Kati Närhi.
- Osaamiskeskusjohtajien kuukausittaiset työkokoukset, Marja Heikkilä
- Osaamiskeskussuunnittelijoiden verkosto, Sivi Talvensola
- Osaamiskeskusten sosiaaliasiamiesten verkosto, Eija Hiekka
- Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden valvontalautakunta, Marja Heikkilä, varajäsen
- Valtakunnallinen aikuissosiaalityön työryhmä, Marianne Kuorelahti, Marja Heikkilä
- Maakunnallistuvat vammaispalvelut -valtakunnallinen verkosto, Sivi Talvensola, Marja Heikkilä
- Valtakunnalliset SyTy-työpajat, Matleena Ullner, Reetta Salmi
- Valtakunnallinen osaamis- ja tukikeskus OT-suunnittelutyöryhmä, Marja Heikkilä
- Maakuntien sosiaalihuollon ICT-valmistelijoiden nyrkit savessa -verkosto, Sivi Talvensola
- Digisosiaalityön valtakunnallinen verkosto ja verkko-opinnot, Sivi Talvensola
- Potilas- ja asiakasturvallisuuden kehittämiskeskuksen ohjausryhmä, Marja Heikkilä
- Niilo Mäki -säätiön hallintoneuvosto, Marja Heikkilä

Maakunnallisiin verkostoihin osallistuminen:

- Maakunnan yhteistyöryhmä MYR. Kosken nimettynä edustajana Marja Heikkilä (varajäsen Jari Ketola)
- Maakunnallinen osallisuusfoorumi, Sirpa Pekkarinen, Marianne Kuorelahti

Ohjaus-, kehittämis- yms. ryhmiin osallistuminen:

- Kansa-koulu III -hankkeen ohjausryhmä, Marja Heikkilä, Sivi Talvensola

- Maakunnallinen hyvinvointiryhmä, Marja Heikkilä
- Keski-Suomen vaikuttavat järjestöt -hanke, ohjausryhmä, Marja Heikkilä
- PAku-hankkeen ohjausryhmä, Marja Heikkilä, pj
- Itä- ja Keski-Suomen SOTE-ICT-kehitystyöryhmä, Marja Heikkilä, Sivi Talvensola
- Keski-Suomen järjestöjen viestintäverkosto, Taru Paavolainen
- Keski-Suomen hyvinvoinnin osaamiskeskittymä KEHOn ohjausryhmä, Marja Heikkilä; Lapset, nuoret ja perheet -teemaryhmä, Viestintäryhmä Sivi Talvensola, Taru Paavolainen; KEHO-verkostopäivät Kosken väkeä
- SARANA-hankkeessa kehitetyn moniammatillisen tilannearvio-työskentelymallin kehittämisryhmä, Sivi Talvensola
- Tietoon perustuva ehkäisevän päihdetyön johtamisen malli Keski-Suomessa -hankkeen ohjausryhmä, Marja Heikkilä

Hallitustyöskentely:

- Haukkalan säätiön hallitus, jäsen Marja Heikkilä, projektisihteeri Sivi Talvensola
- Huoltaja-säätiön hallitus, Marja Heikkilä varapuheenjohtajana
- Jyväskylän seudun mielenterveysseura ry:n hallitus, Marja Heikkilä ry:n varapuheenjohtajana
- Perusturvaliikelaitos Saarikan johtokunta, Marja Heikkilä varapuheenjohtaja
- Sosiaaliasiamiehet ry, Eija Hiekka
- Varttuneiden asumisoikeusyhdistys JASO ry, hallituksen jäsen Marja Heikkilä

Luennot, puheenvuorot ja lausunnot

- Johtaja Marja Heikkilällä lukuisia puheenvuoroja seminaareissa ja tilaisuuksissa

6 KOSKEN PALVELUTOIMINTA

Kosken palvelutoimintaan sisältyi sosiaaliasiamiestoiminta, lastensuojelun erityissosiaalityöntekijä, konsultoiva varhaiserityisopettaja, lastensuojelun moniammatillinen asiantuntijaryhmä, koulutus ja konsultointi sekä erilaiset selvitystyöt.

6.1 Sosiaaliasiamies

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksessa on työskennellyt sosiaaliasiamies vuodesta 2004 alkaen. Toiminta laajeni vaiheittain maakunnan jokaiseen kuntaan. Sosiaaliasiamiehen tehtävä on neuvoa-antava, avustava ja tiedottava. Hän toimii asiakkaan oikeuksien edistämiseksi ja toteuttamiseksi sekä seuraa asiakkaiden oikeuksien ja aseman kehitystä kunnassa ja antaa siitä selvityksen vuosittain kunnanhallituksille.

Sosiaalihuollon asiakkailla ja heidän edustajillaan oli aiempien vuosien tapaan runsaasti sosiaalipalveluja koskevia tietotarpeita ja palautteita. Asiamiestä pyydettiin usein tueksi asiakassuunnitelmatilanteisiin ja viranomais-tapaamisiin. Korona-ajan vuoksi monet tapaamiset järjestettiin etäyhteyksin. Sosiaalialalle ominainen vuorovaikutus kärsi työtapojen muutoksesta jonkin verran, mutta sosiaaliasiamiestyössä muutos ei ollut kovin suuri, sillä työ on normaalistikin paljolti puhelin- ja sähköpostikeskustelua. Etäyhteyksien ansiosta säästyi matka-aikaa ja -kustannuksia ja työ tehostui, kun samana päivänä pystyi osallistumaan tapaamisiin eri puolilla maakuntaa. Yhteistyötä oli ohjaus-, lupa- ja valvontaviranomaisten samoin kuin julkisten ja yksityisten sosiaalihuollon palvelujen tuottajien, järjestöjen, oppilaitosten ja sosiaalialan kehittämishankkeiden kanssa.

Sosiaaliasiamies kokosi kunnittain palautetta sosiaalihuollon palvelujen toimivuudesta ja seurasi asiakkaan oikeuksien ja aseman kehitystä. Lakisääteinen vuosittainen selvitys julkaistiin sähköisenä ja se toimitettiin kunnanhallituksille, perusturvalautakuntiin, tarkastuslautakuntiin, Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastoon, Sosiaali- ja terveysministeriöön ja Valviraan. Selvityksestä lähetettiin tiedote viestimille. Palvelujen tilaa ja kehittämistarpeita käsiteltiin kuntien luottamuselimissä ja Kosken koordinoimissa sosiaalihuollon ammattilaisten työkokouksissa ja työryhmissä. Palautetta hyödynnettiin myös koulutusten ja kehittämishankkeiden suunnittelussa ja toteutuksessa.

Sosiaaliasiamies Eija Hiekka sai päätökseen rakenteellisen sosiaalityön erikoistumiskoulutuksen ja lopputyö *Sosiaaliasiamies ja rakenteellinen sosiaalityö – sosiaaliasiamiesten näkemyksiä työstään ja sen tulevaisuudesta* julkaistiin Kosken raporteissa.

6.2 Lastensuojelun erityissosiaalityöntekijä

Lastensuojelun erityissosiaalityöntekijän palveluita tarjottiin 16. toimintavuonna Keski-Suomen maakunnan kunnille sekä muille toimijoille. Tehtävässä toimi Matleena Ullner syyskuulle saakka ja marraskuussa tehtävässä

aloitti Katja Salminen-Lahtinen osana Lastensuojelun työparimalli -hanketta.

Kiertävän lastensuojelun erityissosiaalityöntekijän palveluna tarjottiin konsultaatiota, työparityöskentelyä sekä koulutusta lastensuojelun ja lasten huollon ja tapaamisoikeuden piiriin kuuluvissa asioissa. Kysyntä palveluun hiipui maaliskuussa korona-pandemian vaikeutettua lastensuojelutyötä kunnissa. Työapua tarvittiin mm. lastensuojeluntarpeen selvityksiin ja työpariksi lastensuojelun asiakastyöhön. Matleena Ullner jatkoi edeltäjänsä tavoin VOIKUKKIA-vertaisryhmätoiminnan aluekoordinaattorina Keski-Suomessa.

Vuoden 2020 aikana Keski-Suomen maakunnallinen lastensuojelutyöryhmä kokoontui neljä kertaa. Maakunnan lastensuojelun johtavien viranhaltijoiden työkokouksia järjestettiin kaksi. Lastensuojelun erityissosiaalityöntekijä toimi ryhmien sihteerinä sekä koollekutsujana.

Lastensuojelun moniammatillinen asiantuntijatyöryhmä kokoontui vuoden 2020 aikana yhteensä 5 kertaa ja konsultaation tilaajina oli 2 eri kuntaa Keski-Suomesta. Covid-19 epidemian vuoksi asiantuntijaryhmän toiminta siirtyi keväällä etäyhteyksin toteutettavaksi ja tämä toi pieniä muutoksia ryhmän toimintatapoihin. Matleena Ullner toimi asiantuntijaryhmän koollekutsujana ja sihteerinä syyskuuhun saakka ja Katja Salminen-Lahtinen jatkoi ko. tehtävissä marraskuusta lähtien. Sivi Talvensola koordinoi ryhmän toimintaa työntekijävaihdoksen välissä.

6.3 Konsultoiva varhaiserityisopettaja

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen hallinnoima konsultoivan erityislastentarhanopettajan palvelutoiminta alkoi vuonna 2009. Kosken tuottaman palvelun määrä on vähentynyt asteittain kuntien ottaessa tehtävän omaksi toiminnakseen. Muutos on myönteinen ja tavoiteltu kuntien varhaiskasvatuksen kehittämisen ja osaamisen vahvistumisen näkökulmasta. Vuonna 2020 palvelutoimintaa jatkettiin sopimuksin yhden kunnan, Hartolan, kanssa. Lisäksi palvelua osti määräaikaaisesti yksi keskisuomalainen kunta. Tehtävässä toimivat VEO:t Liisa Grönholm-Sihvola ja Kaarina Parikka.

Konsultoivan varhaiserityisopettajan toimintatavat:

- jalkautunut, suora henkilöstön ohjaus ja konsultaatio
- kuntien työntekijän työparina toimiminen
- osallistuminen asiakastapaamisiin/kotikäynteihin/neuvotteluihin
- puhelinkonsultaatio

- pedagogisen toiminnan suunnittelu yhdessä henkilöstön kanssa
- yksilö-/pienryhmätyöskentely lasten ja terapeuttien kanssa
- varhaiserityiskasvatukseen liittyvän koulutuksen järjestäminen
- uusimpaan tutkimukseen ja hyväksi todettuihin toimintamalleihin perustuva kehittämistyö

Korona-vuosi toi toimintaan lisätarvetta, sillä Hartolan kunta tilasi lisäpalveluna korona-rahoituksen turvin erityistä tukea tarvitseville lapsille syyskuudella 2020 varhaiserityisopettajan palvelua kaksinkertaisen määrän.

6.4 Lastensuojelun moniammatillinen asiantuntijaryhmä

Lastensuojelulain (417/2007) 14 §:n mukaan "Kunnan tai useamman kunnan yhdessä tulee asettaa sosiaali- ja terveydenhuollon edustajista, lapsen kasvun ja kehityksen asiantuntijoista sekä muista lastensuojelutyössä tarvittavista asiantuntijoista koostuva lastensuojelun asiantuntijaryhmä. Lastensuojelun asiantuntijaryhmä avustaa sosiaalityöntekijää lapsen huostaanottoa sekä sijaishuoltoa koskevien asioiden valmistelussa ja muussa lastensuojelun toteuttamisessa. Lisäksi asiantuntijaryhmä antaa lausuntoja lastensuojelutoimenpiteitä koskevan päätöksenteon tueksi."

Keski-Suomessa asiantuntijaryhmän toimintaa on koordinoanut Koske vuodesta 2009 lähtien. Ryhmän olemassaololla turvataan lain toteutuminen. Ryhmä sai vuoden aikana tehtäväkseen hyvin monimuotoisia asiakastilanteita, joissa edellytetään vaativaa erityisasiantuntijuutta. Etenkin laki- ja erikoisairaanhoidon osaamista jouduttiin ostamaan yksityisiltä palveluntarjoajilta ja konsultaatioissa turvauduttiin etäyhteyteen useita kertoja. Konsultaatiosta veloitettiin tilaajakuntia todellisten kustannusten mukaan. Covid-19 pandemian myötä ryhmä siirtyi toimimaan loppuvuodeksi etäyhteyksin, mikä toi pieniä muutoksia ryhmän toimintatapoihin, mutta mahdollisti ryhmän kokoontumisen poikkeusoloissakin.

Lastensuojelun moniammatillinen asiantuntijaryhmä kokoontui vuoden 2020 aikana yhteensä 5 kertaa ja konsultaation tilaajina oli 2 eri kuntaa Keski-Suomesta. Matleena Ullner toimi asiantuntijaryhmän koollekutsujana ja esteellisyysasioiden puitteissa sihteerinä syyskuuhun saakka. Katja Salminen-Lahtinen jatkoi tehtävissä marraskuusta alkaen. Sivi Talvensola koordinoi ryhmän toimintaa työntekijävaihdoksen välissä.

Jyväskylän yliopiston sosiaalityön opiskelija toteutti kehittämistyön ja siihen liittyvän selvityksen¹ työryhmän toiminnasta ja sen kehittämistarpeista.

6.5 Koulutus ja konsultointi

Alkuvuoteen suunniteltu lastensuojelupalvelujen hankintaan ja valvontaan keskittyvä koulutus ei toteutunut korona-pandemian tuomien muutosten vuoksi. Maksullisia koulutuksia ei vuoden aikana järjestetty.

Olimme yhteistyökumppanina järjestämässä mm. seuraavia tilaisuuksia:

- *Keski-Suomen sosiaalihuollon Kanta- ja digiwebinaari III* 27.5. Keski-Suomen sairaanhoitopiiri, Koske, ISO, Äänekosken kaupunki
- *Haukkalan säätiön asiantuntijafoorumi VII* 2.12.

Konsultointi

- Kosken erikoissuunnittelijan työpanosta myytiin tuntityönä:
 - *Haukkalan säätiölle* kotisivujen päivittämiseen ja tapahtumien järjestämiseen
 - *The Alliance for Childhood – European Network Group* -organisaation kotisivujen päivittämiseen ja sosiaalisen median viestinnän tueksi
 - *Keski-Suomen sote-uudistuksen rakennebankkeelle* kuntien sosiaalihuollon Kanta-valmistelujen ja lainsäädäntömuutoksiin valmistautumisen nykytilanteen kartoittamiseen, tapahtumien järjestämiseen ja verkostotyöhön.

6.6 Selvitystyöt

Opiskelijoiden avulla toteutettiin kehittämishankkeisiin ja ajankohtaisiin kehittämisteemoihin liittyviä selvityksiä, joita on koottu Harjoittelijaraportteja-sarjaan (LIITE 5).

¹ Laurila, Noora-Maria (2020) [Lastensuojelun moniammatillisen asiantuntijaryhmän toiminta Keski-Suomessa](#). Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus, Harjoitteluraportteja 6 (pdf, 379 kt)

7 KEHITTÄMIS- JA HANKETOIMINTA

7.1 Kansa-koulu III – Sosiaalialan kirjaamisosaamisen vahvistaminen digitaalisesti

Kansa-koulu III -hanke pohjautuu Kansa-koulu I ja Kansa-koulu II -hankkeisiin, jotka olivat valtakunnallisia hankkeita ja toteutettiin sosiaalialan osaamiskeskusverkostoa hyödyntäen. Kansa-koulu III -hanke sai rahoituksen STM:ltä ajalle 1.4.2020-31.12.2021. Hanketta hallinnoi Varsinais-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus VASSO. Koskessa erikoissuunnittelijana toimiva Sivi Talvensola toimi Kansa-koulu III -hankkeen osa-aikaisena (20 %) aluekoordinaattorina.

Kansa-koulu I -hankkeessa järjestetyn kirjaamisvalmennusten kohderyhmänä oli sosiaalialan henkilöstö julkisissa ja yksityisissä organisaatioissa, joissa käsitellään sosiaalihuollon asiakastietoja. Kansa-koulu II -hanke jatkoi kirjaamisvalmentajien valmennusten toteuttamista koko Suomen alueella, mutta kohderyhmä laajeni huomattavasti. Hanke järjesti kirjaamisvalmennusta ja tietopaketteja myös sote-esimiehille, koulutusorganisaatioiden edustajille, sote-organisaatioiden asiakirjahallinnosta vastaaville toimijoille sekä yksityisille palveluntuottajille.

Kansa-koulu III -hankkeessa kirjaamisvalmentajista alettiin käyttää termiä *kirjaamisasiantuntija* kuvaamaan paremmin valmentajavalmennuksen suorittaneen mahdollista roolia omassa organisaatiossaan. Hankkeen tavoitteena on kasvattaa kirjaamisasiantuntijoiden määrää erityisesti sellaisiin organisaatioihin, joissa ei ole aiempien hankekausien aikana valmennettuja kirjaamisosaajia. Hankkeen toisena tavoitteena on tukea jo aiemmin valmistuneiden ja hankkeen aikana valmennettujen kirjaamisasiantuntijoiden toimintaa järjestämällä kertaavaa kirjaamisvalmennusta sekä ylläpitämällä kirjaamisasiantuntijaverkostoja.

Kirjaamisvalmennus toteutetaan kokonaan digitaalisella oppimisalustalla, Kirjaamisfoorumilla. Valmennuksia pilotoitiin vuoden 2020 lopussa neljällä valmennusryhmällä. Hankkeessa kehitettiin oppimateriaalia syksyn 2020 ajan. Hanke järjesti syksyllä 2020 neljä samansisältöistä kirjaamisasiantuntijaverkostotapaamista Kosken alueen kirjaamisasiantuntijoille yhteistyössä ISO:n kanssa. Hankkeen puitteissa tehtiin yhteistyötä Keski-Suomen rakenneuudistushankkeen, Aster APTJ sosiaalihuollon kehittäjien sekä kuntien Kanta- ja kirjaamisasiantuntijoiden kanssa sosiaalihuollon tiedonhallinnan edistämiseksi maakunnassa.

7.2 Kokemukset näkyviksi – Yhteisöllisen asumisen hyvät käytännöt ja solmukohdat

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen toteuttama Kokemukset näkyviksi – Yhteisöllisen asumisen hyvät käytännöt ja solmukohdat -hankkeessa tarkasteltiin kokemustiedon kautta ikääntyneiden yhteisölliseen asumiseen liittyviä hyviä toimintatapoja ja haasteita. Tavoitteena oli tuoda kokemustietoa yhteisöllisen asumisten toteuttamisesta näkyväksi ja samalla kerätä tietoa yhteen. Hanke käynnistyi huhtikuussa 2020 ja sen projektityöntekijänä toimi Kosken viestintä- ja toimistoassistentti.

Kokemustietoa hyvistä käytännöistä ja solmukohdista kerättiin neljältä taupesimerkkikohteelta eri puolilta Suomea. Esimerkkikohteiden asukkaille järjestettiin kysely, jolla selvitettiin heidän kokemuksiaan juttuseuran löytämisestä, naapuriavusta ja vaikuttamismahdollisuuksista. Kyselyissä haluttiin tietää myös, millaisia asioita asukkaat arvostavat asumisessaan ja mitkä ovat suurimpia kehityskohteita yhteishengen suhteen. Asukaskyselyihin saatiin yhteensä 432 vastausta. Eniten asukkaat arvostivat turvallisuutta ja omaa rauhaa, kun taas kehittämiskohteina tuotiin esiin kokemuksia, ettei hiljaisimpien ääni tullut kuulluksi. Kyselyjen tulokset kertoivat myös, että yhteisöllisissä taloissa voi tuntea olonsa yksinäiseksi. Asukaskyselyjen lisäksi esimerkkikohteiden työntekijöitä haastateltiin heidän havaitsemistaan hyvistä käytännöistä ja haasteista talojen arjessa. Myös kaupunkien edustajia haastateltiin yhteisöllisestä asumisesta.

Joulukuussa järjestettiin Kokemukset näkyviksi -etätyöpaja, jossa osallistujat työstivät yhdessä hankkeen aineistosta esiin nostettuja hyviä käytäntöjä ja haasteita. Pienryhmissä keskusteltiin myös siitä, millaisia asioita yhteisöllisen asumisen toteuttajan polulle sijoittuu: mitä seikkoja tulee ottaa huomioon esimerkiksi suunnittelussa, markkinoinnissa, asukasvalinnassa, ja mihin kohtaan polkua ne sijoittuvat? Työpajassa kuultiin myös dosentti Outi Jolangin puheenvuoro yhteisöllisestä asumisesta.

Hankkeessa tuotetaan kolme julkaisua. Niistä ensimmäinen on ARAn julkaisusarjaan tuleva opas ikääntyneiden yhteisöllisestä asumisesta. Sitä täydentää Kosken raportteja -sarjaan ilmestyvä tausta raportti, jossa käsitellään ikääntyneiden asumista ja yhteisöllisyyttä asumisessa tieteellisen kirjallisuuden valossa. Kolmas julkaisu käsittelee monisukupolvista yhteisöllistä asumista ja siihen liittyviä hyviä käytäntöjä sekä solmukohtia. Hankkeen tuotokset julkaistaan alkuvuodesta 2021.

Kokemukset näkyviksi -hanketta rahoitti Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA, Varttuneiden asumisoikeusyhdistys Jaso, Keski-Suomen opis-

kelija-asuntosäätiö KOAS, Jyväskylän kaupunki ja Asuntorakentamisen Kehittämissäätiö.

7.3 LUMO – Lastensuojelun uudistaminen moniammatillisesti

Lastensuojelun monialaista uudistamista kehittävä LUMO-hanke on aloittanut toimintansa marraskuun puolivälissä Keski-Suomessa. Hanke on osa Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön rahoittamaa Itä- ja Keski-Suomen lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmaa vuosille 2020–2022. Hankkeen kehittämistyössä ovat mukana asiakkaat, lasten ja perheiden palveluiden parissa toimiva henkilöstö sekä keskeiset yhteistyökumppanit ja sidosryhmät Keski-Suomen alueella. Kaikki Keski-Suomen kunnat ovat sitoutuneet hankkeen toteuttamiseen.

Hankkeen tavoitteena on vahvistaa ja kehittää lastensuojelua ja perhepalveluita monitoimijaisen yhteiskehittämisen, yhteissuunnittelun ja yhteisen arvioinnin periaatteiden kautta. Kaikki kehittäminen tähtää pysyviin rakennemuutoksiin sekä siihen, että kunnat ja etenkin lapset ja perheet aidosti hyötyisivät kehittämistyön tuloksista.

Hankkeessa on kolme osatavoitetta. Ensimmäinen tavoite on parantaa lastensuojelun asiakkaiden osallisuutta omissa asioissaan. Toisena tavoitteena on uudistaa ja parantaa lastensuojelutyötä ja lastensuojelun asiakkaiden arjessa toimivan monialaisen verkoston työtä ja toimintaa niin perus- kuin erityispalvelujen tasolla. Kolmantena tavoitteena on edistää systemaattista toimintamallin levittämistä ja juurruttamista monitoimijaisessa lastensuojelussa.

LUMO-hankkeen Keski-Suomen työntekijänä toimii yksi lastensuojelun kehittäjä (YTM). Hankkeessa työskentelee yhteensä neljä työntekijää ja muut LUMO-hankkeen kehittäjätyöntekijät toimivat Pohjois-Savon, Eson ja SiunSoten alueella. Hanketta koordinoi Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus, jossa myös hankkeen projektikoordinaattori työskentelee.

Loppuvuoden aika aloitettiin kokoamaan Keski-Suomen alueella monialaista kehittäjäryhmää hanketyön kehittämisen tueksi. Lisäksi koottiin viiden henkilön edustus LUMO-hankkeen kansalliseen ohjausryhmään. Loppuvuoden aikana osallistuttiin erilaisiin yhteistyöpalaveriin, verkostoiduttiin sekä kerrottiin hankkeen toiminnasta yhteistyökumppaneille. LUMO-hankkeessa keskeistä on tehdä yhteistyötä muiden kehittämishankkeiden kanssa ja heti hankkeen alusta alkaen on tehty tiivistä yhteistyötä erityisesti.

Tulevaisuuden Sote-keskus -hankkeen kanssa. Lisäksi aloitettiin toimintasuunnitelman valmistelu seuraavaa vuotta varten.

Loppuvuodesta kaikkiin Keski-Suomen kuntiin lähetettiin kysely lastensuojelun systemisen toimintamallin tilanteesta. Lähes kaikki kunnat vastasivat kyselyyn ja nostivat esiin tarpeen systemisen mallin koulutuksille sekä halukkuutensa osallistua niihin. Lisäksi kartoitettiin systemisen lastensuojelun toimintamallin kouluttajien tilannetta Keski-Suomen alueella.

7.4 Meijän Mieli

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen hallinnoima Meijän Mieli -hanke on aloittanut toimintansa elokuussa 2020. Hankkeen tavoitteena on nuorten aikuisten (15–35-vuotiaiden) mielenterveystoipujien arjen ja osallisuuden parantaminen sekä tukeminen erilaisen tukitoiminnan, verkostojen rakentamisen, vapaaehtoisten tekemän kumppanuuden ja positiivisesta mielenterveyden viestimisen avulla Keski-Suomen alueella. Hankkeen kivijalkoja ovat kynnyksettömyys, osallisuus sekä yhteiskehittäminen toipumisorientaation viitekehyksessä. Hanke on saanut STEA:n 535 000 €:n suuruisen avustuksen vuosille 2020–2023.

Hankkeeseen on palkattu hankekoordinaattori (kuntouksen ohjaaja YAMK) sekä hanketyöntekijä (sosionomi AMK), jotka aloittivat verkostoitumisen, toiminnan suunnittelun ja toteuttamisen hankesuunnitelman mukaisesti. Lisäksi työntekijöiden työskentelyn tueksi koottiin laaja-alainen, oman alansa asiantuntijoista koostuva kymmenen hengen ohjausryhmä, joka kokoontui ensimmäisen kerran joulukuussa 2020.

Hankkeen esittely ja verkostoituminen

Hanketta ja sen toimintaa on esitelty kahdeksassa eri etä- tai livetapahtumassa noin 30 kuulijalle. Lisäksi hanketta on esitelty etäpalaverissa, tutustumiskäynneillä, tapaamisilla sekä verkostotapaamisissa, joissa on ollut osallisena ammattilaisia, järjestöjen edustajia, toipujia ja kokemusasiantuntijoita. Yksittäisiä yhteistyötapaamisia hankkeessa on ollut syksyn 2020 aikana 26 kappaletta. Hanke on tavannut yhteistyöverkosta viidessä eri kunnassa; Petäjävesi, Äänekoski, Jämsän Länkipohja, Joutsa sekä Laukaa. Petäjävedellä tapaaminen oli mielenterveysjärjestön edustajien kanssa ja muilla paikkakunnilla tapaamisissa on ollut paikalla järjestöjen edustajia sekä kuntien työntekijöitä. Pääsääntöisesti tapaamiset ovat toteutuneet etäyhteyksin.

Syksyn 2020 aikana hanke on tehnyt yhteistyötä Keski-Suomen tulevaisuuden sote-keskus- ja sote-rakennehankkeen osallisuus- ja järjestöyhteistyön

kanssa. Yhteistyön tuloksena ollaan järjestämässä kaksi koulutuksellista työpajaa keväällä 2021 päihde- ja mielenterveysjärjestöille. Tämän lisäksi hanke on järjestänyt syksyllä yhteistyössä Keski-Suomen Finfami ry:n kanssa läheisillän ja yhteistä tapahtumaa on suunniteltu keväälle 2021. Hankkeen työntekijät ovat olleet säännöllisesti mukana kohtaamispaikkaverkoston ja hyvinvointihankkeiden tapaamisissa sekä Jyväskylän vapaaehtoistoiminnan Valikko-verkostossa. Tämän ohella hanketyöntekijät ovat osallistuneet Kosken yhteistyöverkoston tapaamisiin.

Hankkeen toiminta:

- Vapaaehtoistoiminnan kehittäjäryhmä käynnistyi marraskuussa 2020. Kehittäjäryhmä kokoontui etänä Discord-alustalla kolme kertaa. Discord-alustalla toimiva avoin ryhmä mahdollisti vapaaehtoistoiminnasta ja sen kehittämistä kiinnostuneille osallistumisen ympäri maakuntaa. Ryhmäkerroilla osallistujia oli 2–3 henkilöä.
- Meijän Mieli -kahvila Länkipohjan Sympiksellä. Sisältönä: hankkeen esittelyä, positiivista mielenterveyttä tukevia tehtäviä ja ideointia. Osallistujia 7.
- Läheisiltä FinFamin Tuttu – tukea ja toivoa tulevaan -hankkeen kanssa. Sisältönä: hankkeen esittelyä ja omaisten kokemuksia/toiveita toiminnalle. Osallistujia 2
- Jyväskylän etsivän nuorisotyön Akku-ryhmän vierailu. Sisältönä: Hankkeen esittelyä ja positiivista mielenterveyttä lisääviä tehtäviä sekä nuorten toiveiden kartoittamista. Osallistujia 12.
- Avoin joulukorttipaja 2.12. Mataran aulassa. Hanke osallistui Siskot ja Simot -verkoston organisoimaan Joulupostia ikäihmisille -kampanjaan järjestämällä joulukorttien askartelua. Osallistujia 4.
- Hankeinfo Teams-etäyhteydellä Huhtasuon kylätoimistolle. Sisältönä hankeinfo ja tunnetaidot. Osallistujia 8.
- Tammikuussa 2021 starttaavan Meijän kaveri -vapaaehtoistoiminnan koulutuksen suunnittelu, kasaaminen, aikataulutusta ja mainontaa

Hankkeen viestintä:

Hankeviestinnän tavoitteita ovat toiminnan markkinointi, kohderyhmien tavoittaminen sekä positiivisesta mielenterveydestä viestiminen. Hankkeelle on luotu oma logo, jota käytettiin johdonmukaisesti hankkeen kaikessa viestinnässä. Meijän Mielen logo on ideoitu Kosken logosta ja sen värimaailmasta.

Hankkeelle avattiin Facebook-sivusto sekä Instagram-tili, joista arvioitiin tavoitettavan eri kohderyhmät parhaiten. Sähköistä viestintää toteutettiin säännöllisesti hankkeen omilla somekanavilla sekä linkittämällä hankkeen asioita Kosken somekanaville. Näiden lisäksi tärkeät viestintäkanavat hankkeen näkyvyydelle olivat Kosken sähköisessä uutiskirjeessä kuukausittain julkaistut artikkelit, hankkeen kotisivut, yhteistyöverkostolle lähteneet sähköpostit sekä blogi-kirjoitukset yhteistyökumppaneiden kanavilla (Meijän Polun & KEHOn sivuilla).

Hankkeelle on myös laadittu paperinen ”haitariesite” sekä muita tulostettavia esitteitä ja mainoksia hankkeen järjestämistä koulutuksista, infoista ja muista tapahtumista. Meijän kaveri -esitteitä toipujille ja vapaaehtoisille on viety ilmoitustauluille Jyväskylän alueella.

Työntekijöiden osaamisen kehittäminen

- Mielenterveys elämäntaitona - MIELENTERVEYDEN ENSIAPU® 1-koulutus
- Vapaaehtoistyö.fi-sivuston käyttäjäkoulutus
- Palvelumuotoilu vapaaehtoistoiminnassa
- Tulevaisuuswebinaari – asiakkaiden osallistaminen
- Hyvinvointia vapaaehtoistoiminnasta -webinaari
- Viestinnän sisällöntuotanto -webinaari

Yhteenveto

Vuosi 2020 oli hankkeen käynnistämisen aikaa. Koronan vuoksi hanke aloitti toimintansa puolta vuotta suunniteltua myöhemmin ja ehti toimia vain ”puolikkaan” toimintakauden. Tämän ohella hankkeen toimintaan on vaikuttanut se, että STEA:n myöntämä avustussumma oli haettua pienempi. Alkuperäisistä suunnitelmista poiketen hankkeeseen pystyttiin kolmen sijasta palkkaamaan kaksi työntekijää. Toimintaa ja varsinkin hankkeen viestinnällistä osuutta jouduttiin sopeuttamaan työntekijöiden määrän mukaiseksi. Käynnistämisvaiheen tärkeimpiä vaiheita olivat työntekijöiden perehtyminen hankesuunnitelmaan sekä toimintaympäristöön, hankkeen visuaalisen ilmeen sekä viestinnän suunnittelu, verkostoituminen sekä toiminnan suunnittelu ja siihen tähtäävät toimenpiteet.

7.5 Paikka Auki II

Paikka Auki II -hankkeessa mahdollistetaan osatyökykyisen tai työelämän ulkopuolella olevan alle 30-vuotiaan nuoren palkkaaminen vuodeksi sosiaa-

li- ja terveysalan järjestöihin. Hankkeella tuetaan vaikeasti työllistyvien henkilöiden työllistymistä, työelämävalmiuksia sekä jatkotyöllistymismahdollisuuksia.

Paikka Auki II -rahoituksen mahdollistamana Koskeen palkattiin viestintä- ja toimistoassistentti vuoden määräajaksi. Viestintä- ja toimistoassistentin tehtäviin on kuulunut etenkin Kosken viestinnän kehittäminen ja sisällöntuotanto. Viestintään keskittyvä työntekijä on helpottanut muiden työntekijöiden työmäärää ja parantanut Kosken viestintää sekä laadullisesti että määrällisesti. Viestintäassistentille työ on mahdollistanut työkokemuksen kerryttämisen, oman osaamisen vahvistamisen ja sosiaalialaan syvällisesti tutustumisen.

Kosken viestinnässä on viestintään keskittyneen työntekijän myötä voitu ottaa huomioon nykyajan vaatimukset yhä tiiviimmälle ja nopeasti silmäiltävämmälle sisällölle. Viestintään on lisätty visuaalisia elementtejä vaikuttavuuden ja houkuttelevuuden edistämiseksi. Raporttien tuloksista laaditut infograafit tiivistävät suuria määriä tekstiä helposti silmäiltävään muotoon.

Viestintäassistentti on tuonut viestintään järjestelmällisyyttä ja säännöllisyyttä, joka näkyy mm. Kosken sosiaalisen median kanavien sisällöntuotannossa. Erilaisten tapahtumista sekä ajankohtaisista raporteista julkaistujen koosteiden kautta tietoa on voitu välittää heillekin, jotka eivät ole päässeet paikalle tai voineet syventyä raportteihin.

Paikka Auki II -hanke on ollut sekä työnantajan ja työntekijän kannalta kannattava hanke. Määräaikaisen hankkeen päättymisen jälkeen maaliskuun lopussa 2020, viestintäassistentin työsuhde Koskessa jatkui viestinnän ja hanketoiminnan parissa.

7.6 Palvelupolut kuntoon PAKU

Palvelupolut kuntoon (PAKU) -hanke kehitti palveluohjausta ja varhaisen tuen sosiaaliohjausta paljon tukea tarvitsevien työikäisten ja heidän läheistensä näkökulmasta. Hankkeen tavoitteena oli kehittää Keski-Suomeen kokonaisvaltainen palveluohjauksen malli, jossa huomioidaan ohjauksen eri tasot. Hanketta rahoitti Euroopan sosiaalirahasto (ESR) Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY) kautta. Hanketta hallinnoi Jyväskylän ammattikorkeakoulu (JAMK) ja osatoteuttajina ovat Koske sekä Gradia. Hanke toteutettiin 1.8.2018–31.12.2020 Jyväskylässä, Jämsässä, Laukaassa, Wiitaunionissa ja Äänekoskella.

Hankkeessa palveluohjausta kehitettiin yhteiskehittämisen menetelmin viiden eri toimenpidekokonaisuuden kautta, joiden koordinoituvastuu on jaettu hanketoteuttajien kesken. Näitä ovat:

- Yleisten asiakaslähtöisten palveluohjauksen laatukriteerien laatiminen (Koske)
- Varhaisen tuen sosiaaliohjauksen (ennaltaehkäisevän palveluohjauksen) kehittäminen (Koske)
- Digitaalisen palveluohjauksen kehittäminen (JAMK)
- Monialaisen intensiivisen palveluohjauksen kehittäminen (JAMK)
- Järjestölähtöisen palveluohjauksen kehittäminen (Gradia)

Yhteiskehittämisessä palvelujen käyttäjät, ammattilaiset, järjestö- ja vapaaehtoistoimijat sekä läheisverkostot kehittivät palveluita yhdessä. PAKU-hankkeessa muodostettiin yhteistyössä hankekuntien kanssa monialaisia kehittäjäryhmiä, jotka kokoontuivat 6–10 kertaa hankkeen aikana. Tähän sisältyi kolme koulutuksellista työpajaa, joihin kokoontuvat kaikki Keski-Suomen kehittäjäryhmät jakamaan ajatuksiaan ja tuotoksiaan. Tavoitteena oli kehittäjäryhmien työskentelyyn pohjautuen tuottaa kokonaisvaltainen palveluohjauksen toimintamalli. Palveluohjauksen laatukriteerien avulla halutaan varmistaa yhdenvertaisuuden toteutuminen paljon tukea tarvitsevien työikäisten palveluohjauksessa maakunnallisesti. Laatukriteerit rakentuivat koko hankkeen ajan kehittäjäryhmien työskentelyn perusteella. Lisäksi laatukriteerien laatimista varten muodostettiin kaksi kehittäjäryhmää hankekunnista.

Vuoden 2020 aikana hankkeessa jatkettiin kehittäjäryhmien toimintaa, tunnistettiin paljon tukea tarvitsevien työikäisten profiileja ja elämäntilanteita, rakennettiin palvelupolkuja sekä työstettiin teemakohtaisia toimintamalleja. Palveluohjauksen arvot ja eettiset periaatteet muodostettiin työpajoissa ja haastatteluissa, joihin osallistui yhteensä 89 asiakasta hankekunnista. Yhteiskehittämisen malli on kuvattu ja arvioitu Innokylään Verkostoivan työn hyväksi käytännöksi.

Vuoden 2020 aikana teemakohtaiset palveluohjauksen mallit on muotoiltu ja näistä on muodostunut kokonaisvaltainen palveluohjauksen malli paljon tukea tarvitsevien työikäisten palveluihin. Asiakaslähtöiset palveluohjauksen laatukriteerit ovat rakentuneet ja tuotokselle on haettu myös Selkokeskuksen selkotunnus. Mallintamisessa on hyödynnetty muun muassa Keski-Suomen Sote 2020-, Keski-Suomi 2021-, ProSos-, JYTE:n Valinnanvapauskokeilu-, Yhdessä ei olla yksin- sekä Osallistava sosiaaliturva -hankkeiden tuloksia.

7.7 Romaniasiain sosiaali- ja terveydenhuollon osaamiskeskus ROMKE

Vaikuttamistyö romaniasioiden sosiaali- ja terveydenhuollon osaamiskeskus ROMKE:n² toiminnan aloittamiseksi jatkui erilaisia rahoitusmahdollisuuksia kartoittamalla sekä alueellisella ja valtakunnallisella vaikuttamistyöllä. Työ ei vielä kukaan johtanut ROMKE-keskuksen perustamiseen.

Yhdessä liikkeellä! -selvityshankkeen pohjalta valmisteltiin Jyväskylän kaupungin, Jyväskylän ammattikorkeakoulun ja Humanistisen ammattikorkeakoulun kanssa kevään ESR TL5 -hakuun jatkohanke kaksisuuntaisen integraation edistämiseksi vähemmistöryhmien ja pääväestön välillä. Hanke ei kuitenkaan saanut rahoitusta.

Romanityötä tehtiin yhteistyössä paikallisen romanityöryhmän kanssa.

7.8 TASOS – Taloudellinen toimintakyky ja sosiaalinen osallisuus

ESR-rahoitteinen Jyväskylän yliopiston/Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksen koordinoima TASOS- hanke (1.9.20–28.2.23) käynnistyi syyskuun lopulla. Keski-Suomen osatoteuttajina ovat Jyväskylä, Laukaa, Saarikka ja Äänekoski sekä Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystaloyhtymä Soite. Hankekoordinaatiossa toimii osa-aikaisesti projektipäällikkö ja kaksi projektitutkijaa, joista toinen on Kosken työyhteisössä, maakuntien osaamiskeskukset ovat keskeiset taustatoimijat. Kuntien tiimeissä sovitut työntekijät toimivat kehittäjätyöntekijöinä oman työnsä ohessa osa-aikaisesti (17–60%).

Hankkeen tavoitteena on vahvistaa työelämän ulkopuolella olevien työkäisten sosiaalista osallisuutta ja vahvistaa heidän taloudellista toimintakykyään. Voimavaralähtöinen ja vaikuttava palvelu ovat kehittämistyön lähtökohtana. Hankkeessa kehitetään uudenlaista taloussosiaalityön lähestymistapaa ja menetelmiä, joiden tuella on paremmat mahdollisuudet selviytyä taloudellisesta ahdingosta. Yhteisöllisillä ja luontolähtöisillä menetelmillä tuetaan sosiaalisen osallisuuden vahvistumista ja etsitään uusia mahdollisuuksia asiakkaiden omien voimavarojen löytymiselle ja vahvistumiselle. Matalan kynnyksen toimintaa kehitetään mm. luomalla talousneuvolatyypistä toimintaa alueiden tarpeiden pohjalta ja kohtaamispaikkoihin jalkautumalla.

² Gynther (2018) [Romaniasioiden tutkimus- ja kehittämistoiminta sote-uudistuksessa](#)

Syksyn aikana toteutettiin kuntakierrokset, joissa tarkennettiin kuntakohtaisia suunnitelmia ja kehittämistyön kohdentamista sekä kuultiin toiveita työpajasarjan sisällöistä. Tapaamiset toteutuivat osittain paikan päällä, koronatilanteen vaikeuduttua myös hybridinä ja lopulta pelkästään etäyhteydellä. Taloussosiaalityön ja voimavaralähtöisen asiakastyön työpajat toteutettiin joulukuussa, työpajoihin kutsuttiin myös yhteistyötahoja. Osallistujia molempiin työpajoihin oli runsaasti (80 ja 70 osallistujaa). Tietosisältöjen lisäksi tiimit työstivät konkreettisia suunnitelmia. Työpajat jatkuvat alkuvuodesta. Käytännön kehittämistyön tueksi kuntien kehittäjätyöntekijöille käynnistettiin loppuvuodesta joka toinen viikko kokoontuva Teams-pohjainen tukitiimi. Hankkeelle nimettiin ohjausryhmä, jonka ensimmäinen kokous on alkuvuodesta 2021.

7.9 Yhdessä ei olla yksin – Keski-Suomen kuntien ja järjestöjen hyvinvointiyhteistyö

Huhtikuussa 2017 Koskella käynnistyi STEA-rahoitteinen 3-vuotinen hyvinvointiyhteistyöhanke 'Yhdessä ei olla yksin'. Hankkeen raportointi ja hallinnollinen viimeistely tehtiin vuoden 2020 tammi- ja helmikuun aikana projektipäällikkönä Sirpa Pekkarisen toimesta.

Hanke julkaisi alkuvuonna videosarjan yksinäisyydestä, järjesti pari nuorten asiantuntijaryhmän tapaamista sekä hankkeen päätösseminaarin 4.3. Hankkeen loppuraportti³ julkaistiin jo vuoden 2019 lopussa.

7.10 Keski-Suomen hyvinvoinnin osaamiskeskittymä KEHO

KEHO-toiminnan tavoitteena on muodostaa Keski-Suomeen kansainvälisesti kilpailukykyinen terveyden edistämisen, sosiaalisen hyvinvoinnin, liikunnan, urheilun ja kuntoutuksen osaamis- ja yrityskeskittymä sisältäen tutkimus-, kehitys-, innovaatio- ja koulutustoimintaa. Koske on yksi verkostoon sitoutuneista organisaatioista. Jokainen aiesopimuksen allekirjoittanut sopijaosapuoli osallistuu kehittämishankkeeseen omien strategisten tavoitteidensa mukaisesti.

Kosken toiminta KEHO:ssa keskittyi vuoden aikana Casa Salutis -Hyvinvoinnin talon suunnitteluun ja toteuttamiseen edistämiseen, ohjausryhmätoimintaan, teemaryhmiin ja verkostopäiviin osallistumiseen. Koske

³ Saksola, Anja (2019) [Yksinäisyyden monet ulottuvuudet. Yhdessä ei olla yksin \(2017–2019\) havaintoja yksinäisyyden syistä ja ratkaisuja osallisuuden esteiden purkamiseksi](#). Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus, raportteja 46/2019

koordinoi yhdessä LIKESin ja Jyväskylän yliopiston kanssa Lasten, nuorten ja perheiden teemaryhmää. Työryhmän työskentely keskittyi pääosin Sitran 100 päivän hyvinvointihaasteen toteutukseen. Sen puitteissa innovoitiin ja kokeiltiin uudenlaista prosessia (innovaatiotornado) ratkaisukeinojen löytämiseksi yhteiskunnallisesti merkittävään ongelmaan. Vuoden 2019 lopussa käydyistä online-keskusteluista tunnistettiin pulmia, joista eniten kiinnostusta herättäneitä ratkottiin 5.2. järjestetyssä yhteiskehittämispäivässä.

Lisäksi Kosken väkeä osallistui KEHOn muihin teemaryhmiin ja verkostopäiviin ja elokuussa alkuun päässyt, KEHO-verkostoyhteistyössä suunniteltu Meijän mieli -hanke liittyi omalta osaltaan Meijän-hankeperheen toimintaan.

7.11 Hankekumppanuudet

Koske toimi yhteistyökumppanina seuraavissa alueella käynnissä olevissa hankkeissa:

- **Monesta hyvästä yhdeksi parhaista – Keski-Suomen sote-uudistus** (Tulevaisuuden sote-keskus ja Sote-rakenne -hankkeet). Koske osallistui hankekokonaisuuden valmisteluun ja on mukana monissa hankkeen kehittämistoimissa mm. virtuaalinen sote-keskus, palvelu- ja hoitoketjujen kehittäminen, ammattilaisten yhteistyön kehittäminen lasten, nuorten ja perheiden palveluissa, yhtenäisten toimintamallien edistäminen, Asteriasiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönoton valmistelu.

7.12 Valmistelussa olleet hankkeet

Paikka Auki II - Osatyökykyisen tai nuoren alle 30-vuotiaan työelämävalmiuksien vahvistamiseen tähtäävälle STEA-hankkeelle haettiin jatkoa viestintä- ja toimistoassistentin palkkaamiseen vuoden määrä- ja osa-aikaiseen työsuhteeseen vuodelle 2021–22. Hanke sai rahoituksen.

Sosiaalityön valtion tutkimusrahoitushankkeet

Vuonna 2020 voimaan tulleen historiallisen lainsäädännön myötä sosiaalityön tutkimukselle ryhdyttiin myöntämään valtion tutkimusrahoitusta. Koske oli mukana kolmessa hankekonsortiossa, jotka kaikki saivat myönteisen kaksivuotisen rahoituspäätöksen vuoden 2020 viimeisenä päivänä:

- Olemme osatoteuttajina Jyväskylän yliopiston **Monitoimijainen rakenteellisen sosiaalityön toimintamalli tulevaisuuden sosiaali-**

ja terveystalvveluissa -hankkeessa. MoRa-hankkeessa tarkastellaan rakenteellisen sosiaalityön nykytilaa ja tunnistetaan rakenteellisia syitä sosiaalisten ongelmien taustalla. Hanketta johtaa professori Kati Närhi. Kosken työntekijöistä erikoissuunnittelija Sivi Talvensola tulee työskentelemään osa-aikaisesti tutkimushankkeessa.

- Jyväskylän yliopiston Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksen **Aikuissosiaalityön menetelmien vaikuttavuus (AIKUMETOD)** -hankkeessa tutkitaan eri menetelmien vaikuttavuutta aikuissosiaalityössä. Tutkimus liittyy käynnissä olevaan Taloudellinen toimintakyky ja sosiaalinen osallisuus (TASOS) -hankkeeseen, jossa käsitellään taloussosiaalityötä, voimavaralähtöistä asiakastyötä ja yhteisöllisiä sekä luontolähtöisiä menetelmiä aikuissosiaalityössä. Lisäksi AIKUMETOD-hankkeessa tutkitaan verkostomenetelmien vaikuttavuutta maahanmuuttajatyössä. Tutkimushankkeen johtaja on professori Aila-Leena Matthies. Koskessa työskentelevä Tutkija-kehittäjä Marianne Kuorelahti toimii tämän hankkeen tutkijana (50 %).
- Kolmas tutkimushanke on sosiaalialan osaamiskeskusten yhteinen **Lastensuojelu lapsen etuna? – Lapsen hyvinvoinnin arviointi lastensuojelussa ja sen rajapinnoilla**, jota hallinnoi Pääkaupunkiseudun sosiaalialan osaamiskeskus Socca. Hankkeessa tarkastellaan, miten lapsen hyvinvointia tulkitaan ja arvioidaan lastensuojelussa. Yhteistyötä tehdään tiiviisti sosiaalialan osaamiskeskusten lastensuojelun kehittämishankkeiden kanssa. Tutkimusjohtajana toimii Tampereen yliopiston professori Tarja Pösö. Kaikki osaamiskeskukset ovat tässä hankkeessa osatoteuttajia sekä tutkimusaineiston ja -tulosten jalkauttajia. Tämän hankkeen kohdalla tehtävä koskee erityisesti LUMO-hankkeen kehittäjää Reetta Salmea.

Aavista, puutu ja uskalla auttaa – APUA AJOISSA -hanke jalkauttaa valtakunnallisen itsemurhien ehkäisyohjelman (2020–2030) tavoitteita järjestöjen ja julkisen sektorin ammattilaisten yhteistyönä. Hankkeen tavoitteena on lisätä matalan kynnyksen palveluja itsemurhaa harkitseville, parantaa itsemurhaa yrittäneiden jatkohoitoa omaiset mukaan lukien, parantaa ammattilaisten kykyä arvioida itsemurhariskiä ja auttaa tilanteessa sekä kehittää vertaistukea itsemurhaa yrittäneiden hoidossa. Vuosina 2020–2022 toteutettavaa hanketta hallinnoi KSSHIP, hankekumppaneina ovat Jyväskylän kaupunki, Mobile, Sovatek-säätiö ja ESSOTE.

Meidän kyvyt käyttöön! -hankkeen tarkoituksena on vahvistaa sosiaali- ja terveystalvveluissa asiakkaiden voimavarojen, työ- ja toimintakyvyn, työllistymiskyvyn sekä niiden edistämisen mahdollisuuksien tunnistamista. Hank-

keessa jalkautetaan PAKU-hankkeessa kehitetty ennaltaehkäisevän palveluohjauksen ja varhaisen tuen malli sote-keskuksiin, uudistetaan työttömien terveystarkastusten prosessia ja sisältöjä sekä rakennetaan monialaisen työkyvyn tuen tiimit, hallintorajan ylittävät verkostotyön rakenteet sekä asiakasvastaavamallit sote-keskuksiin. Hankesuunnitelma laadittiin Keski-Suomen sairaanhoitopiirin Perusterveydenhuollon yksikön ja Kosken tiiviissä yhteistyössä. Perusterveydenhuollon yksikön hallinnoima hanke sai rahoituksen STM:n valtionavustuksen Työkykyohjelman toimeenpanoon vuosille 2020–2022.

OT-keskus konseptin määrittely ja pilotointi Itä- ja Keski-Suomen YTA-alueella -hankkeen tarkoituksena on varmistaa ne vaatimaa erityisosaamista sekä monitieteisyyttä ja integraatiota edellyttävät lasten, nuorten ja perheiden palvelut, joita tarvitaan harvoin ja joita jokaisen maakunnan ei ole toiminnallisesti ja taloudellisesti järkevää itse järjestää ja tuottaa. Soteuudistukseen liittyvä hanke toteutetaan vuosina 2020–2021 YTA-alueen laajuudessa. Hallinnoiva taho on Kuopion yliopistollinen sairaala, KYS.

Rahoitusta ilman jääneet hankkeet

Meijän mielestä arvokas -hankkeen tavoitteena oli vahvistaa monialaista mielenterveysosaamista ja -työskentelyä kunnissa, vahvistaa mielenterveyden edistämistä ja mielenterveyden pulmien varhaista ehkäisyä ja tunnistamista alle 18-vuotiaiden keskuudessa monialaisena yhteistyönä mukaan lukien sektorirajat ylittävä johtaminen sekä tukea mielenterveyden edistämistä helpottamalla paluuta arkeen ja vahvistaa sisote-toimijaverkostoa Covid-19-epidemian vaikutusten jälkeen. Keski-Suomen alueella toteutetuksi suunniteltu kansallisen mielenterveysstrategian toimeenpanohanke ei saanut rahoitusta.

Yhdessä liikkeellä! -selvityshankkeen pohjalta valmisteltiin **Kaksisuuntaisen integraation edistäminen asuinalueilla** -hanke Jyväskylän kaupungin, Jyväskylän ammattikorkeakoulun ja Humanistisen ammattikorkeakoulun kanssa kevään ESR TL5 -hakuun. Hankkeella oli tarkoitus edistää keski-suomalaisien maahanmuuttajien, romanien ja pitkäaikaistyöttömien pääväestön yhteisöllisiä toimintatapoja heidän omilla asuinalueillaan, vahvistaa eri väestöryhmien sosiaalisista osallisuutta, keskinäistä vuorovaikutusta sekä työ- ja toimintakykyä. Hanke ei saanut rahoitusta.

Korona 2020 Naapurihanke – ennaltaehkäisevän ja turvallisuutta edistävän työn hankkeen tarkoituksena oli selvittää, millaista tukea ja en-

nalta estäviä toimenpiteitä/-menetelmiä kansalais- ja järjestötoiminta tuottavat itse kriisin aikana ja sen jälkeisessä työssä. Hanke selvittää myös erityisryhmiin mahdollisesti kohdentunutta syylistämistä ja kansalaisten eriarvoisuutta koronaepidemian ensimmäisen vaiheena aikana. Hankkeen toteuttajina olisivat toimineet Setlementtiliitto ja Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus. Pitkällisten neuvottelujen ja hankehaun päivittämisen myötä päädyttiin yhteisymmärryksessä Kosken vetäytymisestä hankkeesta.

LIITTEET

LIITE 2. Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen kannatusyhdistys ry:n jäsenet joulukuussa 2020

1. Hankasalmen kunta
2. Haukkalan säätiö
3. Joutsan kunta
4. Jyväskylän aikuisopiston Sosiaali- ja terveysala (osa Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradiaa)
5. Jyväskylän ammattikorkeakoulu
6. Jyväskylän ammattiopiston Sosiaali- ja terveysalan oppilaitos (osa Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradiaa)
7. Jyväskylän Katulähetys
8. Jyväskylän kaupunki
9. Jyväskylän Romaninuoret ry
10. Jyväskylän seudun mielenterveysseura ry
11. Jyväskylän yliopisto
12. Jyväseudun Omaishoitajat ry
13. Jämsän ammattiopisto (osa Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradiaa)
14. Kannonkosken kunta
15. Karstulan kunta
16. Keski-Suomen kehitysvammaisten tuki ry
17. Keski-Suomen muistiyhdistys ry
18. Keski-Suomen vammaispalvelusäätiö
19. Keuruun kaupunki
20. Kinnulan kunta
21. Kivijärven kunta
22. Konneveden kunta
23. Kuhmoisten kunta
24. Kuiville Pyrkivien Tuki ry
25. Kyyjärven kunta
26. Laukaan kunta
27. Luhangan kunta
28. Mannerheimin lastensuojeluliiton Keski-Suomen piiri
29. Multian kunta
30. Muuramen kunta
31. Pelastakaa lapset ry
32. Pesäpuu ry
33. Pihtiputaan kunta
34. Pohjoisen Keski-Suomen oppimiskeskuksen Sosiaali- ja terveysala
35. Puustellin Tuki ry
36. Saarijärven kaupunki
37. Sininauhaliitto
38. Sovatek säätiö
39. Talentia Keski-Suomi ry
40. Toivakan kunta
41. Uuraisten kunta
42. Vaajakosken suvanto ry
43. Varttuneiden asumisoikeusyhdistys JASO
44. Viitasaaren kaupunki
45. Väentupa ry
46. YAD
47. Äänekosken kaupunki

LIITE 3. Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen kannatusyhdistys ry:n hallitus vuosille 2019–2021

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen kannatusyhdistys ry:n hallituksen jäsenet vuoden 2020 lopussa.

	Jäsen	Varajäsen
1.	Päivi Kalilainen, Jyväskylän kaupunki	Marja Laurila, Viitasaaren kaupunki
2.	Kati Närhi, Jyväskylän yliopisto	Marjo Kuronen, Jyväskylän yliopisto
3.	Samuel Florin, JyväRoma ry	Katja Mäkelä, Jyväskylän seudun mielen- terveysseura ry
4.	Heljä Siitari, Talentia Keski-Suomi	Mari Kauhanen, Sininauhaliitto
5.	Sakari Möttönen, JASO ry	Kirsti Kokkola, Gradia
6.	Satu-Marja Hassi, Väentupa ry	Jouni Helén, Keski-Suomen vammaispal- velusäätiö
7.	Mirja Immonen, Jyväskylän ammattikor- keakoulu	Mia Tammelin, Jyväskylän ammattikorkea- koulu
8.	Heli Vertanen, SoTe kuntayhtymä / Pe- rusturvaliikelaitos Saarikka	Saara Kuusela, Äänekosken kaupunki
9.	Helena Koskimies, K-S Kehitysvammais- ten tukipiiri	Jouko Janhonen, K-S Kehitysvammaisten tukipiiri
10.	Jari Ketola, Pesäpuu ry	Anne Waldén, Mannerheimin lastensuojeluliiton Järvi-Suomen Piiri
11.	Tuija Koivisto, Keuruun kaupunki	Mirja Ahoniemi, Laukaan kunta

LIITE 4. Kosken henkilöstö vuonna 2020

Kosken palkkaama henkilöstö:

1. **Marja Heikkilä**, johtaja
2. **Sivi Talvensola**, erikoissuunnittelija, aluekoordinaattori (20 %), Kansa-koulu III (9/2020 alkaen)
3. **Eija Hiekka**, sosiaaliasiamies
4. **Päivi Estola**, sosiaaliasiamiehen sijainen (9–11/2020)
5. **Matleena Ullner**, lastensuojelun erityissosiaalityöntekijä (9/2020 saakka)
6. **Katja Salminen-Lahtinen**, lastensuojelun erityissosiaalityöntekijä (11/2020 alkaen)
7. **Liisa Grönholm-Sihvonen**, varhaiserityisopettaja (Hartola)
8. **Kaarina Parikka**, varhaiserityisopettaja (Joutsa)
9. **Merja Angle**, hankekoordinaattori, Meijän Mieli (8/2020 alkaen)
10. **Katja Laajala**, hanketyöntekijä, Meijän Mieli (8/2020 alkaen)
11. **Anne Koivisto**, projektikoordinaattori, Palvelupolut kuntoon PAKU
12. **Sirpa Pekkarinen**, projektipäällikkö, Yhdessä ei olla yksin (2/2020 saakka)
13. **Taru Paavolainen**, viestintä- ja toimistoassistentti, Paikka Auki II (3/2020 saakka), Kokemukset näkyviksi (4/2020 alkaen)
14. **Reetta Salmi**, lastensuojelun kehittäjä, LUMO (11/2020 alkaen)

Muu henkilöstö

1. **Marianne Kuorelahti**, projektitutkija, TASOS-hanke (10/2020 alkaen), Chydenius-instituutti/Jyväskylän yliopisto

LIITE 5. Kosken talous vuonna 2020

	BUDJ. 2020	TOT. 2020	TOT-%	TOT. 2019	TOT.IND. 2020-2019
VARSAINAISEN TOIMINNAN TUOTOT					
Toimintatuotot	172 410	167 747	97,3	159 162	105,4
Koulutus- ja konsultointituotot	69 000	48 452	70,2	2 040	2375,1
Muut tuotot	265 251	156 742	59,1	345 003	45,4
VARSAINAINEN TUOTOT YHTEENSÄ	506 661	372 940	73,6	506 205	73,7
VARSAINAISEN TOIMINNAN KULUT					
HENKILÖSTÖKULUT					
Toimihenkilöiden palkat	-332 017	-279 423	84,2	-327 634	85,3
Tuntipalkat	-4 500	-9 839	218,6	-6 873	143,2
Muut palkkamenot	-65 307	-58 163	89,1	-84 632	68,7
Sosiaalikulut	-80 937	-59 839	73,9	-79 509	75,3
HENKILÖSTÖMENOT YHTEENSÄ	-482 761	-407 263	84,4	-498 648	81,7
TOIMITILAVUOKRAT	-54 885	-50 117	91,3	-54 378	92,2
MUUT KULUT YHTEENSÄ	-115 765	-69 823	60,3	-93 168	74,9
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-653 411	-527 203	80,7	-646 194	81,6
KÄYTTÖTALouden JÄÄMÄ (+/-)	-146 750	-154 263	105,1	-139 989	110,2
RAHOITUS- JA SATUNNAISERÄT	0	37	0	8	4,4
YLEISAVUSTUKSET	146 750	146 755	100,0	142 221	103,2
TUOTTOJÄÄMÄ ennen tilinpäätössiirtoja	0	-7 471	0,0	2 240	-333,5
TULOVEROT	0	-66	0,0	0	0,0
TILIKAUDEN TULOS (+/-)	0	-7 537	0,0	2 240	-336,5

LIITE 6. Kosken julkaisutoiminta vuonna 2020

Kosken julkaisut saatavana osoitteessa: <https://koskeverkko.fi/julkaisut/>

Kosken Raportteja -sarja:

1. **Hiekka, Eija:**
[Sosiaaliamies ja rakenteellinen sosiaalityö. Sosiaaliamiesten näkemyksiä työstään ja sen tulevaisuudesta](#) (pdf, 1,53 Mt)
Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus, raportteja 50/2020
90 sivua
2. **Hiekka, Eija & Talvensola, Sivi:**
[Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen sosiaaliamiehen selvitys vuodelta 2019](#) (pdf, 2,96 Mt)
Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus, raportteja 49/2020
116 sivua
3. **Tuominen, Emilia, Heikkilä, Marja, Ullner, Matleena, Hiekka, Eija & Talvensola, Sivi:**
[Katsaus lastensuojelun tilaan Keski-Suomessa ja suositukset lastensuojelun kehittämiseen](#) (pdf, 1,08 Mt)
Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus, raportteja 48/2020
42 sivua

Harjoitteluraportteja-sarja:

1. **Keränen, Minna** (2020) [Erityistä tukea tarvitseva, paljon palveluja tarvitseva vai paljon palveluja käyttävä? Kirjallisuuteen pohjautuvaa käsitteiden vertailua](#). Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus, Harjoitteluraportteja 7 (pdf, 266 kt)
2. **Laurila, Noora-Maria** (2020) [Lastensuojelun moniammatillisen asiantuntijaryhmän toiminta Keski-Suomessa](#). Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus, Harjoitteluraportteja 6 (pdf, 379 kt)

K O S K E
KESKI-SUOMEN
SOSIAALIALAN
OSAAMISKESKUS

Julkaisija

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus

Osoite:

Matarankatu 4
40100 Jyväskylä

koskeverkko.fi